

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

นายกำพล วิลาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

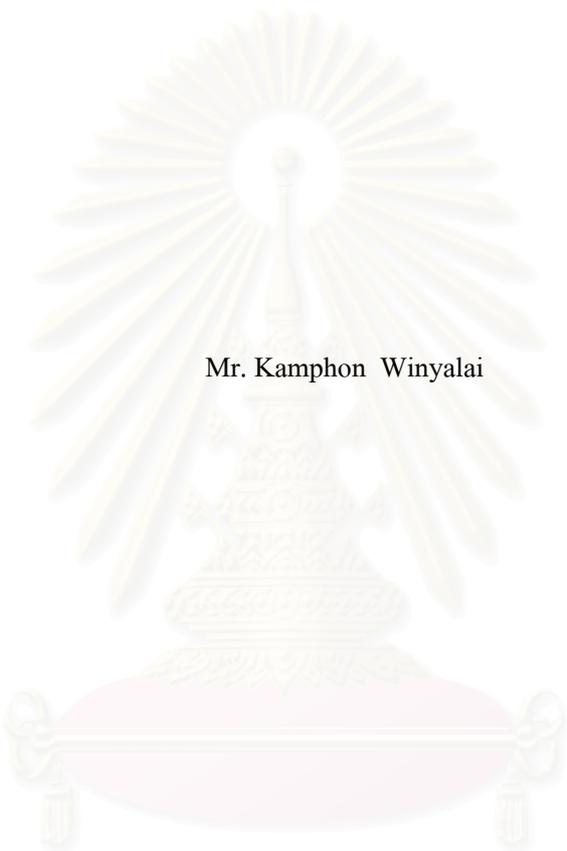
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT

Mr. Kamphon Winyalai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

โดย

นายกำพล วิทยาลัย

ภาควิชา

นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก่าพล วิทยาลัย: การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ
หนึ่งโรงเรียนในฝัน. (A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT) อ.ที่ปรึกษา: รศ. ดร.บุญมี เฌรยอด , 215 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนใน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้ให้ข้อมูลคือ คณะกรรมการดำเนินงานคณะกรรมการการนิเทศ
ภายในโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็น
โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 จำนวน 558 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เป็น แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลเองในบางส่วน ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์
จำนวน 474 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การ
นิเทศภายในโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ
ต้องการ มีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมบุคลากร มีการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการ
นิเทศภายในโรงเรียน มีการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนและมีการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศ
ภายในโรงเรียน โดยครูมีส่วนร่วมเกือบทุกขั้นตอน ยกเว้นไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินงานการนิเทศ
ภายในโรงเรียน ปัญหาที่พบ คือ ครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหา และความต้องการ และไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้
2. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการ
การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูมีส่วนร่วม
ทุกขั้นตอน ปัญหาที่พบ คือ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายใน
โรงเรียน มีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและไม่พบปัญหาในการประเมินผลการนิเทศภายใน
โรงเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติศ.....
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา2549.....

4883660727 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORDS : INTERNAL SUPERVISION / OPERATION IN SCHOOLS / THE LAB SCHOOL PROJECT

KAMPHON WINYALAI : A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS IN THE LAB SCHOOL PROJECT.

THESIS ADVISOR: ASSOC.PRCF.BOONMEE NENYOD, Ed.D. , 215 pp.

The purposes of this research were to study the operation and problems of the operation of the internal supervision in schools in the lab school project. Data were gathering from the internal supervision operation in school committees and teachers in quality assessment and accredited schools as model schools in the lab school project group 1 total 558 persons. The research instrument was a questionnaire. The questionnaires were sent to all respondents through post office service and researcher. Four hundred and seventy – four copies of questionnaires counted for 84.95 percent were completed and returned. The data were analyzed by means of frequency distribution, and percentage.

The study resulted were as follows:

1. At the stage of the internal supervision preparation that most of schools formulated a policy and objectives internal supervision based on current states, problems, issues, and requirements. Appointed an internal supervision operations committee. Personnel were prepared so as to budget and the internal supervision instruments. Designed the internal supervision duration and prepared internal supervision evaluations and reporting system. Teachers were participated in most procedures except procedure of designed the internal supervision operation duration in schools. The problems included teachers had over load burden then they had insufficient time for studied current states, problems and requirements, and unable to designed appropriated internal supervision duration.

2. At the stage of the internal supervision operations that most of schools designed supervisory activities to encourage and support the internal supervision in schools. Monitoring and followed – up were also operated. Bywhich teachers were participated in all procedures. The problems included teachers had insufficient time to monitor and followed – up the internal supervision operations in school.

3. At the stage of the internal supervision evaluations that most of schools evaluated internal supervision preparations, operations, and had no any problem in the internal supervision evaluation.

Department of Educational Policy, Management, and Leadership... Student's signature..... *Kamphon Winyalai*

Field of study Supervision and Curriculum Development..... Advisor's signature..... *Boonmee Nenyod*

Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุครุ่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรภรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในการตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือวิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายกมล วิทยาลัยและนางอรุณี วิทยาลัย บิดามารดาของผู้วิจัยที่สนับสนุนทุนอุดหนุนในการศึกษาต่อ ผู้อำนวยการนเรศ สายหล้า ผู้อำนวยการจุฬา จีเพชร รองผู้อำนวยการบุญเลิศ อ่อนกุลและรองผู้อำนวยการอำนวยพร พลจันทร์ ที่ให้การสนับสนุนในการลาศึกษาต่อ ผู้อำนวยการอารีวรรณ เอมโกษา รองผู้อำนวยการเขาวงกต เสมมา คุณคณิงนิจ อ่อนกุล คุณรุ่งเรือง ชุมพาลี คุณพิทักษ์ ม้าฮอสและคุณประทุม ศรีวะโร ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ทำการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณครูยุราภรณ์ เมณะรุจิ คุณครูสมปอง หุตะเมขลิน คุณครูบุปผา เนื่องพิมพ์ คุณครูสุณิตตา สถิตยวรรกุลและเพื่อนๆ นักเรียนเก่าโรงเรียนเทพศิรินทร์ คุณครูจินตนา อินทะเดชะ โรงเรียนโยนออฟอาร์ค คุณครูกรองแก้ว สาธุสนธิ์ คุณครูพสนีย์ ปานเจริญ คุณครูกรวีร์ เจริญดี คุณครูตำราญ สังกีรีและคุณครูประทีป ปลิปลิมโธฐ โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย คุณพเยาว์ มนศักดิ์ คุณมธุรส ประภาจันทร์ คุณอรนุช ทองเกื้อและเพื่อนนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยบูรพา รวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้องและเพื่อนๆ สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบใจ นายจรินทร์ ชลไพศาล นายชัยพัฒน์ อุทรัพย์ นางสาวณิชา ฉิมทองดีและนายทรงพล คาปาน ลูกศิษย์ที่คอยช่วยเหลือและแก้ไขอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คุณประโยชน์และความสำเร็จใดๆ ที่เกิดขึ้น ขอมอบให้บิดา และมารดาที่ให้ชีวิต สิ่งที่ดีงาม กำลังใจและการสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 การนิเทศการศึกษา.....	10
2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
2.1.2 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	11
2.1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	13
2.1.4 หลักการนิเทศการศึกษา.....	14
.22 การนิเทศภายใน โรงเรียน.....	16
2..21 ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	16
2.2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	18
2.2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	21
2.2.4 หลักการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	22
2.3 การดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	24
2.4 โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน.....	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....47
	3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....47
	3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....47
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....48
	3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....48
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....49
	3.6 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....49
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....51
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....52
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของครูผู้สอน.....102
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....128
	5.1 สรุปผลการวิจัย.....129
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....134
	5.3 ข้อเสนอแนะ.....145
	รายการอ้างอิง.....147
	ภาคผนวก.....153
	ภาคผนวก ก. ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....154
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....156
	ภาคผนวก ค. รายชื่อโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่าน การประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1.....167
	ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม.....170
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....215

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	53
2 จำนวนและค่าร้อยละของการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	56
3 จำนวนและค่าร้อยละของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	73
4 จำนวนและค่าร้อยละของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	77
5 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	90
6 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	96
7 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	99
8 สถานภาพของครูผู้สอน.....	103
9 จำนวนและค่าร้อยละของการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	106
10 จำนวนและค่าร้อยละของการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	111
11 จำนวนและค่าร้อยละของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	114
12 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	119
13 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	124
14 จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนของ ครูผู้สอน.....	127

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มตามศักยภาพที่สมควร ทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตราที่ 81 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาอบรมผู้เรียนให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และในมาตราที่ 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่ตนรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง ดี และมีความสุข และยังให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ระบบการนิเทศภายใน โรงเรียน เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ปรีชา นิพนธ์พิทยา, 2544)

เป็นที่ยอมรับกันว่า คุณภาพของประชาชนขึ้นอยู่กับการศึกษา และคุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครู จึงเป็นเรื่องที่ครูพึงตระหนักกว่าจะต้องสร้างเด็กให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เพราะคุณภาพของเด็กที่จบการศึกษา ย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพของครูผู้สอนด้วย (สายัณห์ ฝาน้อย, 2530) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องมีการนิเทศการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532)

ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ ไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการขยายตัวในด้านจำนวนโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนทำให้บุคลากรในโรงเรียนเพิ่มขึ้น มากกว่าแต่ก่อนมา การนิเทศการศึกษาจากภายนอกโดยศึกษานิเทศก์ย่อมไม่เพียงพอ เพราะจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโรงเรียนและครูที่เพิ่มขึ้น (ทวี ศันสนียพันธุ์, 2531) อีกทั้งยังมีการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบ “การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน” การนิเทศ

การศึกษาภายในโรงเรียนเป็นความพยายามหนึ่งในการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น เป็นการนิเทศการศึกษาโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง เพราะผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนย่อมมองเห็นปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งจะนิเทศได้ตรงกับปัญหาทำให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2536) การนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนมีข้อดีคือ ทำให้สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึงแก้ปัญหาได้ตรงจุด ไม่เสียเวลา และสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2518) ผู้นิเทศการศึกษาเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่การนิเทศในโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน (กิติมา ปริศิติก, 2532)

งานการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือครูให้ได้พัฒนาคุณภาพการสอนให้มีคุณภาพ ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน โดยเริ่มโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 โดยมีแนวคิดและหลักการว่า การศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมลงได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยสามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจน ดังนั้น โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝันของคนในสังคมที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ โดยมีเจตนารมณ์ว่า “โรงเรียนในฝันเป็นโรงเรียนขั้นดีที่เป็นต้นแบบของบูรณาการการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งรวมทั้งการบริหารจัดการ และการให้ประชาคมมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร มีส่วนร่วมในการบูรณาการการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์แบบ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) ซึ่งในระยะที่ 1 โครงการกำหนดให้มีอำเภอละ 1 โรงเรียน รวม 921 โรงเรียน สำหรับโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มีวัตถุประสงค์ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. เพื่อกระจายโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงทุกอำเภอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชนบทมีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพอันเป็นพื้นฐาน ให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดให้เท่าทันโลกอนาคตที่จะเกิดขึ้น ทำให้เด็กเติบโตด้วยความเชื่อมั่นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เติบโตด้วยความพร้อมอย่างสากลให้เป็นพลังสำคัญในการปรับเปลี่ยนและขับเคลื่อนอนาคตของชาติให้พัฒนาอย่างยั่งยืนและมีศักดิ์ศรี

จากเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน และเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนและผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงดำเนินการจัดทำแผนหลักโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (Master Plan of Lab Schools Project) ขึ้น โดยมีกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ ดังนี้

1. สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี
2. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ
3. สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ
4. เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นแผนงานหลัก 5 แผนงาน เพื่อมอบหมายให้เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์นำไปสู่การปฏิบัติภายใต้บริบทของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน โดยมีรายละเอียดของแผนงานหลัก ดังนี้

1. แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ
2. แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้
3. แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. แผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

การดำเนินการ โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันมีกำหนดให้การประเมินคุณภาพโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน โดยเริ่มประเมินคุณภาพโรงเรียนตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ในปัจจุบันมีโรงเรียนในโครงการได้ผ่านการประเมินคุณภาพเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เสร็จเรียบร้อยแล้วจำนวน 2 รุ่น รวมจำนวน 100 โรงเรียน และจะต้องได้ประเมินคุณภาพโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันให้แล้วเสร็จทุกโรงเรียนภายในปี พ.ศ. 2549

คณะกรรมการการประเมินโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ด้านคุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์
 - 1.1.1 อ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 1.1.2 เพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษและการค้นคว้า
 - 1.1.3 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้
 - 1.1.4 สร้างและนำเสนอผลงานที่แสดงการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์
 - 1.2 มีทักษะในการดำรงชีวิต มั่นใจในตนเอง

มีความสามารถเชิงบูรณาการในการนำหลักการ แนวคิด ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม เชื่อมประสานกับการดำรงชีวิตอย่างมั่นใจในตนเอง
 - 1.3 มีความเป็นไทย

มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรมไทยและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 2.1 โรงเรียนธรรมาภิบาล
 - 2.1.1 มีระบบบริหารจัดการที่ดี
 - 2.1.2 มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร
 - 2.1.3 สนับสนุนสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ
 - 2.1.4 มีเอกลักษณ์โดดเด่น
 - 2.2 สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2.1 ให้บริการทางการศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
 - 2.2.2 ดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม นักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง
 - 2.3 บูรณาการกระบวนการเรียนรู้

พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เน้นการบูรณาการการเรียนรู้และการดำรงชีวิต
 - 2.4 ประกันคุณภาพ

เพิ่มระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง
3. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ประกอบด้วย
 - 3.1 ความเป็นมืออาชีพ

ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษามีความรู้ และจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2 e – School

3.2.1 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความรวดเร็วคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

3.2.2 โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.3 มีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. ด้านงบประมาณและทรัพยากร ประกอบด้วย

4.1 ภาครีเครือข่าย

โรงเรียนมีระบบภาครีเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยงศึกษานิเทศก์โรงเรียนต้นแบบ ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 คຸ້มคຳ

4.2.1 โรงเรียนมีทรัพยากรที่เหมาะสมใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.2.2 พัฒนาลິงแวงลື້ອມ แห่ล่งเรียนรู้ และประโยชน้อย่างคຸ້มคຳ

จากข้อมูลเกณฑ์พิจารณาประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน พบว่า เกณฑ์พิจารณาด้านคุณภาพนักเรียนเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพเชิงวิชาการที่ดีเด่นของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ที่เน้นความรู้ความสามารถของผลผลิตนั่นคือ นักเรียน ซึ่งการแสดงผลของนักเรียนจะเป็นสิ่งสะท้อนการจัดการเรียนการสอนของครู (รุ่งเรือง ชุมพาลี, 2548) และข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ยังพบว่า ผลการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนเพิ่มขึ้น โดยในปีการศึกษา 2547 มีนักเรียนผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้จำนวน 9,256 คน และในปีการศึกษา 2548 มีนักเรียนผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้จำนวน 15,821 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 41.50 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) นอกจากนี้ยังพบว่าผลการสอบ ONET ปีการศึกษา 2548 ของนักเรียนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังนี้ รายวิชาภาษาไทยมีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 73 โรงเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์มีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 16 โรงเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์มีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 36 โรงเรียน รายวิชาสังคมศึกษามีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 40 โรงเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษมีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 19 โรงเรียน และคะแนนรวม 5 รายวิชา มีโรงเรียนที่มีผลการสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จำนวน 35 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

ซึ่งภาพความสำเร็จดังกล่าวมาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจึงเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาประเมินโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ตัวอย่างที่ “บูรณาการกระบวนการเรียนรู้” ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น รวมไปถึงถึงเน้นการบูรณาการการเรียนรู้และการดำรงชีวิต โรงเรียนต้องช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทักษะทางวิชาชีพในการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพเต็มกำลังความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

จากผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่ได้ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จะต้องเป็นแบบอย่างในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนรู้ที่มีระบบนำไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการการศึกษา แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบริหารจัดการของโรงเรียน ซึ่งวิธีดำเนินการหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จดังกล่าวก็คือ โรงเรียนจะต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรนั้นหมายถึงครูสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาตามความมุ่งหมายของการศึกษา (สมานจิตร พงษ์สนาม, 2542) ผู้วิจัยมีความสนใจถึงการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เนื่องจากเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลที่มีเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาในมิติของการสร้างโอกาสทางการศึกษา และยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กไทยที่จะนำไปสู่การขยายผลไปยังชุมชนทั่วประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) อีกทั้งไม่มีผู้วิจัยท่านใดศึกษาและติดตามผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันมาก่อนเลย นับเป็นโอกาสอันดีที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันในระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ตลอดจนโรงเรียนอื่นๆ ที่สนใจนำไปวางแผนการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาในโรงเรียนที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 จำนวน 31 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และครูผู้สอน

2. การศึกษาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยศึกษาตามแนวคิดของ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) และ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2540) แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นที่จะศึกษาได้ดังนี้

2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

- 2.1.1 การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.1.3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 2.1.4 การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.1.5 การเตรียมบุคลากร
- 2.1.6 การเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.1.7 การเตรียมกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.1.8 การเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

- 2.2.1 เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.2.2 การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.2.3 การกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

- 2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3.1 การประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3.2 การประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.4 ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. **คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน** หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

2. **ครูผู้สอน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1

3. **โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน** หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้นแบบ จำนวน 921 โรงเรียนทั่วประเทศ จำนวนเป็น 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอ และ 45 เขตในกรุงเทพมหานคร

4. **การนิเทศภายในโรงเรียน** หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูในการปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

5. **การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน** หมายถึง การดำเนินงานให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนในด้านการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

6. **ปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน** หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาและสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการในเรื่องต่างๆ ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.4 หลักการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
4. โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

คำว่า “การนิเทศการศึกษา” มีความหมายของการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันตามยุคสมัย ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ไวลส์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell, 1983) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ระบบพฤติกรรมขององค์กร ซึ่งเป็นการทำงานที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครูในระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้ดีขึ้น

แฮริส (Harris, 1985) การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคลากรหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

โอลิวา (Oliva, 1989) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการช่วยเหลือครูเป็นพิเศษเพื่อให้ปรับปรุงการเรียนการสอน และคำสำคัญที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมที่ปฏิบัติในการนิเทศศึกษาก็คือ การบริการและการช่วยเหลือ

ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2525) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาคือ กิจกรรมที่ทุกฝ่ายร่วมมือกันทดลองตามวิธีการ โดยความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์จะเป็นแบบเพื่อนมากกว่าเป็นการบังคับบัญชาหรือควบคุม การนิเทศในสมัยใหม่จึงเป็นการร่วมมงานของครูและศึกษานิเทศก์เพื่อประเมินผลตนเอง

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2529) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศในการแนะนำหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อรู้จักวิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษา ช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และช่วยเหลือครูและปรับปรุงวิธีสอน

สังัด อุทรานันท์ (2530) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานและร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2546) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ การให้บริการ การให้คำปรึกษาแนะนำ การสนับสนุนทางวิชาการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ครู และผู้บริหาร โรงเรียน

วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี (2548) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนสอนของครูให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว การนิเทศการศึกษา หมายถึง การทำงานที่เป็นขั้นตอนร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยมีเป้าหมายที่สูงสุดเพื่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

ในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาด้านต่าง ๆ โดยจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการเรียนจัดการเรียนรู้ของครูให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ดังนั้นเมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร กระจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูก็ย่อมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปด้วย ครูจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มพูนตนเองให้มีความรู้และทักษะต่างๆ ครูต้องได้รับการนิเทศและคำแนะนำเพื่อสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ดังมีผู้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

วินัย เกษมเศรษฐ์ (2521) กล่าวว่าความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาเกิดขึ้นจาก

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องด้วย
2. การผลิตครู ต้องเป็นที่ยอมรับว่า สถาบันผลิตครูบางแห่งไม่สามารถผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เมื่อครูไปทำงานในโรงเรียนแล้ว ต้องมีการฝึกอบรมครูประจำการ (In service Training) อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ครูเป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ในการรักษามาตรฐานการศึกษาต้องอาศัยผู้ชำนาญ โดยเลือกมาจากผู้ที่มีความรู้มาทำงานและช่วยนิเทศความรู้ใหม่ให้แก่ครูประจำการให้มีความคิดก้าวหน้าไกล

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2523) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า

1. มีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ครู
2. มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู
3. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. มีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีอยู่เสมอ
5. มีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพและประชาธิปไตย

วิจิตร วรุตบางกรูและคณะ (2524) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาจำเป็นจะต้องจัดให้มีขึ้น เนื่องจาก

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น จำเป็นที่ครูจะต้องติดตามศึกษาความรู้ให้เท่าทันอยู่ตลอดเวลา

นิติตันปีที 2 สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 24 (2530) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม ครูจึงสมควรจะได้มีการปรับปรุงตนเองในทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา อันจะทำให้รักษามาตรฐานการศึกษา และจะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการเรียนการสอนมากขึ้น

ไพศาล เทียมเวช (2534) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษามีเหตุผล 2 ประการ คือ ความจำเป็นเกี่ยวกับระบบสังคมและเทคโนโลยีและความจำเป็นเกี่ยวกับระบบโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2546) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า เกิดขึ้นจากการที่นักการศึกษาของประเทศไทยนำระบบการจัดการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามา พัฒนาระบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวการนิเทศการศึกษาจึงมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือพัฒนา และปรับปรุงการจัดการของสถานศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดด้วยวิธีการต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

กล่าวโดยสรุป ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในด้านการปฏิบัติงานในวิชาชีพครู

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาเป็นทิศทางที่สำคัญในการดำเนินการนิเทศการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวถึง ดังนี้

อดัมส์ และ ดิกกี (Adams and Dickey, 1969) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการ คือ

1. ช่วยให้ครูรู้จักคิดค้นคว้าหาวิธีทำงานด้วยตนเอง
2. มุ่งให้ครูรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง
3. ช่วยให้ครูรู้จักมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถ
4. ช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ
5. ช่วยให้ครูเข้าใจปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง
6. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของโรงเรียน

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเจริญอกงามทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือจัดสรร สื่อ วัสดุ และปรับปรุงวิธีสอน

สจิด อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา คือ

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคคลเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษา
3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ โดยผลที่เกิดจากการนิเทศการศึกษาจะเกิดจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่การทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิด
4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศการศึกษาไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศศึกษาก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จได้ยาก

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เพื่อพัฒนาคน พัฒนาคูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครูเพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนา นักเรียนให้เกิดพัฒนาการตามความมุ่งหมายของการศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
2. เพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารและจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
4. เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ
5. เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติและพัฒนางานตามหน้าที่
6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สไตล ศรีสวัสดิ์ (2546) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนาครู ช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา

วัชรรา เล่าเรียนดี (2548) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมในที่สุด

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองตลอดจนภาระงานที่จำเป็นในวิชาชีพครู ส่งผลให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามความมุ่งหมายของการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา เป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษา ดังนี้

เบอร์ตัน และบรัคเกอร์ (Burton and Bruckner, 1965) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound) คือ เป็นไปตามค่านิยม ความจริง ตามกฎเกณฑ์ ควรมีการวิวัฒนาการทั้งทางด้านเครื่องมือและกลวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือเป็นไปอย่างมีลำดับ เป็นระเบียบในการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) คือ เคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระว่างบุคคล เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือ ใช้อำนาจน้อยที่สุด

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ (Creative) คือแสวงหาความสามารถ พิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการทำงานให้มากที่สุด

มาร์ค และสตูปส์ (Mark and Stoops, 1978) ได้ให้หลักเบื้องต้นของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจะเป็นบริการที่จะ ทำเป็นทีมและอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน

2. ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังจะได้รับการช่วยเหลือด้านการนิเทศ ซึ่งบริการ ด้านนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่

3. การนิเทศการศึกษาถูกปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลที่เป็น บุคลากรของโรงเรียน

4. การนิเทศการศึกษาจะช่วยจำแนกและประกาศความต้องการของบุคลากรและ ต้องให้เกิดผลดี

5. การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาชัดเจน ยิ่งขึ้น

6. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยปรับปรุงทัศนคติและสัมพันธภาพของมวล สมาชิกของคณะบุคคลใน โรงเรียน และช่วยพัฒนาในด้านความรู้สึกร่วมกันในด้านดี

7. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมร่วมหลักสูตรซึ่ง จัดสำหรับนักเรียน

8. ความรับผิดชอบในการปรับโครงการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนนั้นจะต้องเป็น หน้าที่ของครู ซึ่งทำเพื่อชั้นเรียน และเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ในการทำเพื่อโรงเรียน

9. จะต้องมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษาไว้ในงบประมาณประจำปี

10. การวางแผนด้านการนิเทศการศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว จะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม

11. จะต้องจัดให้มีคณะบุคคลเป็นผู้บริหารโครงการนิเทศการศึกษา

12. การนิเทศการศึกษาควรจะช่วยให้การแปลและนำเอกสารค้นพบทางวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้

13. การวัดประสิทธิผลของโครงการนิเทศการศึกษาควรกระทำโดยผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการและผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ

ชาอุชัย อาจิณสมาจาร (2523) กล่าวว่า หลักการนิเทศศึกษามี 6 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับการบริหาร
2. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา
3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย
5. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์
6. การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความก้าวหน้า

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาควรจะต้องอยู่บนหลักการที่ถูกต้องตามหลักวิชา มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนงานอย่างเป็นระเบียบ เป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความคิดเห็นและการกระทำ ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

กล่าวโดยสรุป หลักการนิเทศการศึกษาควรเกิดจากความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนเป็นลำดับขั้นตอน ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดจนให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ดังที่มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

ลิปปนนท์ เกตุทัต (2518) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจัดเป็นการนิเทศการศึกษาโดยอาศัยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้นิเทศ ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือหัวหน้าหมวดวิชา รวมทั้งผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ มีประสบการณ์ในการสอนเฉพาะสาขาวิชา บุคลากรเหล่านี้จะต้องมีความสามารถทำการนิเทศครูในรูปแบบของการเป็นพี่เลี้ยง การปรึกษางานในหมู่คณะ การให้ความรู้เพิ่มเติมถือเป็นหลักการผนึกกำลังกันปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดี

สัจด์ อุทรานันท์ (2526) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน โดยการร่วมมือของบุคลากรทั้งหมดภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ให้เต็มวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวถึงความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

ชารี มณีสรี (2538) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาครูให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยแนวคิดในการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่สนับสนุน ส่งเสริม และหาแนวทางให้เกิดกระบวนการที่ผู้นิเทศ ซึ่งได้แก่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้ชำนาญการ ฯลฯ ดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจการประสานงาน และการใช้ศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่อันจะส่งผลต่อการพัฒนางานของโรงเรียนนั้นๆ โดยส่วนรวม

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2540) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กัลยา หอยทอง (2544) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามของบุคลากรภายในโรงเรียนนับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ

วัชรรา เล่าเรียนดี (2545) กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง

วีระชาย กำเนิดมณี (2546) กล่าวเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึงการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

โสภานิต เบ็ญจวิไลกุล (2548) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการช่วยเหลือ สนับสนุนและแนะนำซึ่งกันและกัน ในการพัฒนา ปรับปรุง ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้าน โดย บุคลากรในโรงเรียน รวมถึงเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครูอีกทางหนึ่งด้วย

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็น การปฏิบัติงานร่วมกัน ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ตลอดจนภารกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษาในโรงเรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตามความมุ่งหมายของมาตรฐานการศึกษา

ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

มีนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้
 สัจด์ อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็น คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่างๆ ได้ทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการ ยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกโรงเรียนจะรู้สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน ได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความสามารถชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรบุคคล เหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็น การยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ มาก ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้น โดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่มีคนคอยชี้แนะ ให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

กิติมา ปริดีดิติก (2532) กล่าวถึง ความจำเป็นและความต้องการที่จะจัดให้มีการนิเทศ ภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษาซึ่งไม่เพียงพอกที่จะนิเทศการศึกษาอย่างทั่วถึง
 2. การนิเทศโดยบุคลากรของโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาได้ดีและแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าการที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
 3. ผู้นิเทศในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศทำได้เป็นอย่างดีเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารภายนอกโรงเรียน
 4. ผู้นิเทศสามารถติดตามการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลาเพราะอยู่ใกล้ชิดกันและสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534) ระบุสาเหตุและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไว้ว่า

1. การเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษา
2. การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการพัฒนาของหลักสูตร
3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
4. ความเฉื่อยชาเพิกเฉยและการขาดความสนใจของครู ซึ่งได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวอยู่เสมอ
5. วิทยาการ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง
6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่หรือครูเก่าเพื่อให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยีและวิธีสอนใหม่
7. ผลการวิจัยค้นคว้าใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในทางวิชาการซึ่งได้รับการเผยแพร่ ควรมีการนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า
8. ประชญาและอุดมการณ์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง ควรได้รับการถ่ายทอดและตอบสนองจากบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ซารี มณีศรี (2538) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็น เนื่องจาก

1. การนิเทศภายนอกไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพ
2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครูดีมิใช่ผู้สอนดี มีความรู้ประพุดติดีเท่านั้น แต่ต้องบริหารเวลาเพื่อสังคม ชุมชน พัฒนาศูนย์กลางในโรงเรียนและพัฒนาการนิเทศกันเอง
3. การช่วยเหลือกันและกัน โดยการประสานการนิเทศภายนอกและภายใน นิเทศให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
4. ปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพข้อจำกัดไม่เหมือนกัน การที่คนภายในรู้เรื่องดีที่สุดจะทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็ว

5. การยอมรับ บุคคลที่จะเป็นผู้นำหรือหัวหน้าคนจะต้องให้ผู้อื่นยอมรับ ควรคำนึงถึงคุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ความประพฤติเป็นแบบอย่าง เป็นครูของครู การยอมรับเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายใน

6. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ สภาพการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมินและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวเกี่ยวกับความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมการเรียนการสอน การนิเทศจากบุคคลภายนอกอาจจะลดความจำเป็นลง ในเมื่อสภาพปัจจุบันขาดแคลนผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ตลอดจนสิ่งสนับสนุนอื่นๆ ประกอบกับปัจจุบันบุคคลภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ เป็นผู้รู้ปัญหาแท้จริงในการเรียนการสอนภายในโรงเรียนของตนเองมากที่สุด

สมานจิตร พงษ์สนาม (2542) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นเนื่องมาจาก

1. เป็นการนิเทศที่ตรงต่อความต้องการ ผู้นิเทศรู้ปัญหาภายในโรงเรียน และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน

2. ความจำกัดในการให้บริการของผู้นิเทศจากภายนอกโรงเรียน

3. ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนมีมากพอ จึงเป็นประโยชน์ต่อ

กระบวนการนิเทศ

4. การนิเทศติดตามผลเป็นไปอย่างใกล้ชิด เพราะผู้นิเทศอยู่ภายในโรงเรียน

รัชณี ไชยสิทธิ์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ การนิเทศจากภายนอกไม่มีกำลังพอและไม่ทั่วถึง บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ทำให้ครูต้องพัฒนาตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของการนิเทศได้ตรงจุด และตรงกับความต้องการของโรงเรียน

สดีเส ศรีสวัสดิ์ (2546) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องจัดการนิเทศภายในด้วยความร่วมมือกันเองของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนางานด้านต่างๆ ของโรงเรียนจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในโรงเรียนได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับปัญหาและความต้องการของครูและโรงเรียน อีกทั้งจำนวนของศึกษานิเทศก์จากภายนอกโรงเรียนยังไม่เพียงพอับความต้องการในการช่วยเหลือ ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน การใช้ความรู้ความสามารถและศักยภาพของครูภายในโรงเรียนเองจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ดีที่สุดในการร่วมมือ

ร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูและการปฏิบัติงานตามภารกิจอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายภายในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจำเป็นต้องมีกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้มีแนวทางการปฏิบัติการนิเทศภายในที่ชัดเจน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2528) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานดี มีคุณภาพสูง พัฒนางาน พัฒนาคน ประสานงาน ประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

กรมสามัญศึกษา (2534) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปเพื่อช่วยเหลือให้บุคลากรเข้าใจเป้าหมายและความต้องการของโรงเรียน ส่งเสริมความสามารถ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของบุคลากรให้เต็มศักยภาพ จนส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ครูสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อช่วยพัฒนาพฤติกรรม บุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. เพื่อสนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. เพื่อกำกับควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน
5. เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในนวัตกรรม สื่อ และอุปกรณ์การสอน

6. เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กนักเรียนให้สูงขึ้น
7. เพื่อช่วยเหลือครูในการประเมินผลนักเรียน
8. เพื่อส่งเสริมให้ครูรู้จักประเมินผล โครงการและการปฏิบัติงาน

และความก้าวหน้าในวิชาชีพ

9. เพื่อช่วยให้ครูประสบความสำเร็จและมีความรู้ที่มั่นคงในชีวิตและอาชีพ

สมานจิตร พงษ์สนาม (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และช่วยประสานให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาตามความมุ่งหมายของการศึกษา

กัลยา หอยทอง (2544) กล่าวเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการมุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความมีประสิทธิภาพในการทำงาน เข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตลอดจนบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง อันมีผลต่อนักเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัชรยา เล่าเรียนดี (2548) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการมุ่งพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนโดยตรง เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองทางด้านการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการในวิชาชีพของตนเองให้เจริญก้าวหน้า

จากจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อมุ่งให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนได้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษา

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

นอกจากการนิเทศภายในโรงเรียนจะดำเนินงานโดยยึดจุดมุ่งหมายแล้ว ยังต้องอาศัยหลักการเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ได้นำเสนอหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2530) กล่าวเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่า การนิเทศเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง สำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้น ผู้บริหารอาจจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งการนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จเลย

3. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรในโรงเรียน ต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้วไม่มีใครที่จะเชี่ยวชาญทุกๆ ด้าน ดังนั้น จึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

5. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องเกิดจากความจำเป็นในการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2532) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. มีความถูกต้องตามหลักวิชา หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ตามสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ ตามความเป็นจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2. เป็นวิทยาศาสตร์ หมายถึง การทำงานอย่างมีระบบ มีวิธีการในการศึกษาปรับปรุง และประเมินผล โครงการนิเทศภายในโรงเรียนจะเกิดมาจากการวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้

3. เป็นประชาธิปไตย หมายถึง จะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และรู้จักใช้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. เป็นการสร้างสรรค์ หมายถึง เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

5. เป็นการสร้างความเชื่อมั่น หมายถึง เป็นการเสริมสร้างความสามารถของครู เพื่อให้มีความมั่นใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

6. เป็นการพัฒนางาน หมายถึง เป็นการพัฒนาวิชาชีพ (ครู) มากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

7. เป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง หมายถึง การทำงานด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน มีความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กล่าวถึง หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ ดังนี้

1. การนิเทศภายในจะต้องทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร โรงเรียน โดยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของครูและของโรงเรียน และสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู
4. เป้าหมายสำคัญในการนิเทศ คือ การส่งเสริมสนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจหลัก คือ การสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มวัยและเต็มศักยภาพ โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำกับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวสั้นๆ ได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการนิเทศในสถานศึกษา คือ การสร้างครูมืออาชีพ

วีระชาย กำเนิดมณี (2546) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของครู โดยใช้หลักการปฏิบัติงานตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของครูในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอนตามหลักวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย สามารถตอบสนองกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและบุคลากรของโรงเรียน โดยใช้ความร่วมมือร่วมใจของฝ่ายบริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ของครูและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนให้สูงขึ้น ตลอดจนต้องสอดคล้องกับทิศทางและจุดหมายของหลักสูตร

การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

มีนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534) ได้กล่าวถึงรายละเอียดและวิธีการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดและแจ้งนโยบาย เป็นการแจ้งหลักการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการกำหนดบุคลากร
ในคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียน

ขั้นที่ 3 การเตรียมการก่อนปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย

- การวางแผนการนิเทศ
- การให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- การเตรียมเครื่องมือการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- กิจกรรมการนิเทศที่นำมาใช้
- การนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับ
- การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

- ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
- วิธีประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายใน
โรงเรียนดังนี้ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การจัดลำดับขั้นตอนการนิเทศ
การศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการร่วมกัน มีกระบวนการ 5
ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน
2. การวางแผน กำหนดทางเลือกการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือตลอดจนพัฒนาวิธีการต่างๆ ที่จะใช้ในการนิเทศ

4. การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การลงมือปฏิบัติตามแผนโดยใช้เครื่องมือ
และวิธีการที่กำหนดและพัฒนาขึ้น

5. การประเมินผลและรายงานผล คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน

ซารี มณีศรี (2538) ได้กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็น
กิจกรรมสำคัญมีขั้นตอนปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และ
กระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วย
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตาม
เกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการจัดอันดับ
กำหนดทางเลือกการแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดรายละเอียดของกิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมถึงการเสริมแรงให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ การประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมถึงผล การประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) ได้กล่าวถึงแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การเตรียมการนิเทศ ประกอบด้วย
 - 1.1 แจกนโยบายการนิเทศแก่ครู
 - 1.2 ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 - 1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นระดับโรงเรียน
 - 1.4 กำหนดกรอบแผนงาน นโยบายและวัตถุประสงค์
2. การวางแผนการนิเทศ
 - 2.1 การวางแผนระดับโรงเรียน
 - 2.2 การวางแผนระดับหมวดวิชา
 - 2.3 จัดทำโครงการและงาน
3. ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
 - 3.1 ดำเนินการตามแผนและโครงการ
 - 3.2 พัฒนาสื่อและวิธีการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
 - 4.1 กำกับ ติดตาม และควบคุมคุณภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2540) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
ขั้นตอนที่ 2	การวางแผนการนิเทศ
ขั้นตอนที่ 3	การปฏิบัติการนิเทศ
ขั้นตอนที่ 4	การประเมินผลการนิเทศ

สาลินี เลิศอัคฆมาร (2544) ได้ทำการศึกษาการจัดการนิเทศครูเครือข่ายของครูแกนนำ ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา โดยใช้แนวทางการดำเนินงานการจัดการนิเทศ ดังนี้

1. การเตรียมการจัดการนิเทศ
 - 1.1 การคัดเลือกครูเครือข่าย
 - 1.2 การวางแผนการจัดการนิเทศ
 - 1.3 การเตรียมบุคลากร
 - 1.4 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
 - 1.5 การเตรียมกำหนดช่วงเวลาการนิเทศ
 - 1.6 การเตรียมการประเมินผลการจัดการนิเทศ
2. การดำเนินการนิเทศ
 - 2.1 เทคนิคการนิเทศ
 - 2.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการนิเทศ
 - 2.3 การติดตามการประเมินผลการนิเทศ
3. การประเมินผลการจัดการนิเทศ

โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบในหลักการโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (The Lab Schools) เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2546 และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการพัฒนาแนวคิดและหลักการโดยมีความเชื่อว่าการศึกษสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมลงได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยสามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจน ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นที่สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝันของคนในสังคมที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระจายโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงทุกอำเภอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชนบทมีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพอันเป็นพื้นฐานให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดให้เท่าทันโลกอนาคตที่จะเกิดขึ้น ทำให้เด็กเติบโตด้วยความเชื่อมั่นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เติบโตด้วยความพร้อมอย่างสากลให้เป็นพลังสำคัญในการปรับเปลี่ยนและขับเคลื่อนอนาคตของชาติให้พัฒนาอย่างยั่งยืนและมีศักดิ์ศรี

ลักษณะโรงเรียนในฝัน

1. จัดการศึกษาให้คุณภาพมาตรฐาน ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แข่งขันได้ในระดับสากล ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานชาติ สามารถพัฒนาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย จัดบรรยากาศการเรียนรู้ เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และมีความเป็นประชาธิปไตย
2. เป็นตัวอย่างการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับอำเภอที่มีคุณภาพมาตรฐาน เทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำเป็นที่ยอมรับศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่เน้นการมีส่วนร่วม
3. มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ บริหารคุณภาพทั้งระบบ มีความคล่องตัว รวดเร็ว ทันสมัย มีผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและมีจำนวนเพียงพอ
4. มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สามารถเป็นต้นแบบ เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือพัฒนาชุมชน และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชน เข้มแข็ง
5. มีเครือข่ายการสนับสนุน มีกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งทดลองสาธิต และฝึกอบรมครูของสถาบันการศึกษาในระดับรัฐร่วมกัน
6. สื่อและเทคโนโลยีทันสมัยเพียงพอ เป็นระบบเครือข่ายและเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน
7. เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ นำนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัยไปพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐานและเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวความคิดพื้นฐานของโครงการ

1. สังกมแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศวิชาการ บรรยากาศการเรียน
2. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร e-Learning
3. บริหารด้วยระบบข้อมูล ระบบดูแลนักเรียน
4. พัฒนาดนเองอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการ Whole School Approach
5. ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ บรรยากาศการบริหารเป็นเอกภาพ SBM
6. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา (Participatory Learning)
7. Two – way communication การพัฒนาเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน โรงเรียนเอกชน และสถาบันอุดมศึกษา
8. ฐานการเรียนรู้สู่วิชาชีพ (Career Path) ประกอบอาชีพได้
9. มีระบบการจูงใจ

10. เป็นพลเมืองดีของโลกโดยมีวิถีชีวิตแบบไทย
11. มีบุคลากรและครูครบตามสภาวะของหลักสูตร
12. ดี เก่ง มีความสุข

เป้าหมาย

1. โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ และ สปช. คัดเลือกอำเภอและหนึ่งโรงเรียน จำนวน 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอ และ 45 เขตในกรุงเทพมหานคร ได้ 921 โรงเรียน
2. โครงการฯ เริ่มนำสู่การปฏิบัติ 1 ตุลาคม 2546
3. โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จะพัฒนาทุกโรงเรียนให้ได้รูปแบบภายในเวลา 3 ปี

ระยะที่ 1 เริ่มพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในระดับอำเภอทุกอำเภอ จำนวน 921 โรงเรียน ใน 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอ และ 45 เขตในกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 พัฒนาไปสู่โรงเรียนในระดับตำบล จำนวน 9,210 โรงเรียน

ระยะที่ 3 ขยายเครือข่ายครอบคลุมไปทุกโรงเรียนในหมู่บ้าน

วิธีดำเนินการ

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบการดำเนินงาน
2. ระดมความคิดกำหนดแนวคิดพื้นฐาน โครงการให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อเตรียมการนำสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยมอบหมายผู้รับผิดชอบแต่ละเรื่อง
 - (1) การคัดเลือกโรงเรียน โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจน จะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกลางเดือนพฤษภาคม 2546 เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาก่อนนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดพิจารณาขอหมายให้นายอำเภอร่วมกับชุมชนพิจารณาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
 - (2) จัดทำแผนพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ต้องการในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝัน ให้บรรลุผลตรงตามเป้าหมายและทันเวลา โดยใช้ระบบเครือข่ายร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ
 - (3) จัดแผนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของโครงการฯ ให้สามารถประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนของสังคมรับทราบอย่างต่อเนื่อง สร้างความน่าสนใจของโครงการฯ และสื่อให้ภาคเอกชนรับรู้และตอบรับเข้ามาสนับสนุน เสริมสร้างความรู้สึกร่วมกัน

เป็นเจ้าของโครงการฯ ให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยจะแล้วเสร็จ และดำเนินการภายในเดือนพฤษภาคม

(4) ร่างโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว การบริหารสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หลักสูตร มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ในการ พัฒนาระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ชุมชน และผู้สนับสนุน

(5) การระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นและเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษา งบประมาณดำเนินการ และค่าใช้จ่ายในการบริหาร โดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียน และจำนวนครู : นักเรียน โดยใช้กรมสามัญศึกษา และสพช. ดำเนินการประสานหาหรือเกี่ยวกับวิธีการงบประมาณให้ ได้ข้อยุติก่อน เพื่อประมาณการงบประมาณให้ชัดเจนให้เหมาะสมต่อการพัฒนา

(6) จัดทำแผนเพื่อวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อ วางระบบ ICT ของโรงเรียนเป้าหมาย และระบบเชื่อมโยงกันทั้ง 921 โรงเรียนให้แล้วเสร็จทันเวลา ตามเป้าหมายที่จะดำเนินการ ทั้งนี้ เน้นการใช้ ICT เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

(7) กำหนดวิธีกำกับ ติดตาม และประเมินผล ทั้งการพัฒนาผู้บริหาร ครู โรงเรียน และคุณภาพนักเรียน เป็นการประเมินผลการวิจัยเชิงพัฒนา โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จและ ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานต่างๆ ตามมาตรฐานและเอกลักษณ์ของแต่ละโรงเรียน/แต่ละอำเภอ ทำให้เห็น คุณค่าที่เป็นพลวัต และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือของการจัดการเปลี่ยนแปลงใน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมองค์กรด้วยความเต็มใจในทุกภาคี (ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน ชุมชน ผู้ประเมิน และอื่นๆ) มีความเป็นอิสระที่จะสร้างสรรค์ มีเอกภาพเชิง เป้าหมาย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามและประเมินผลโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่

(8) จัดทำ Mapping ในการสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียนในโครงการของ สถาบันราชภัฏ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และโรงเรียนชั้นนำทางการศึกษา

การดำเนินงาน กระบวนการ/กิจกรรมต่างๆ จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น รับผิดชอบ และจะให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน เพื่อให้สามารถเริ่มโครงการ 1 ตุลาคม 2546 ได้ตาม เป้าหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการนโยบายหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนในชนบทมีโอกาสได้รับการศึกษาในโรงเรียนที่มีคุณภาพ รักการอ่าน เป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถพัฒนาให้พึ่งตนเองได้ และเติบโตเป็นคนคุณภาพของประเทศ
2. มีโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานกระจายทั่วถึงทุกอำเภอ ทำให้เด็กไทยเติบโตด้วยความเชื่อมั่นและรักชาติ

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน

การคัดเลือกโรงเรียนเพื่อเข้าโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ได้กำหนดการคัดเลือกโรงเรียน โดยมอบหมายให้แต่ละอำเภอรับฟังความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่เขตปกครอง และดำเนินการคัดเลือกเพียงอำเภอละ 1 โรงเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษา หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากนั้นแต่ละอำเภอส่งรายชื่อโรงเรียนในฝันให้กระทรวงศึกษาต่อไป

การคัดเลือกโรงเรียน

การคัดเลือกโรงเรียนโดยเลือกอำเภอละ 1 โรงเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษาและสพช. โดยคิดถึงประโยชน์ร่วมที่ประชาชนจะได้รับและจำนวนนักเรียนจะต้องไม่น้อยเกินไป และการคัดเลือกจะต้องให้ชุมชนร่วมคัดเลือกด้วย เพื่อที่จะพัฒนาให้ตรงกับสิ่งที่ชุมชนต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษาได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน เพื่อให้แต่ละอำเภอใช้เป็นแนวทางการคัดเลือกโรงเรียน ขนาดกลางที่มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค ทำเลที่ตั้งเหมาะสม ผู้บริหารและครูมีศักยภาพเพียงพอ และที่สำคัญที่สุดคือได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในท้องถิ่น โดยจะประเมินสภาพจริงของแต่ละโรงเรียน ก่อนการพัฒนา จำนวนรวมทั้งสิ้น 921 โรงเรียน 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอและ 45 เขตในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกได้ดังนี้

ร้อยละ 28 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ที่เปิดสอน 2 – 3 ระดับการศึกษา ร้อยละ 72 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา (สศ.)

รูปแบบการบริหารโรงเรียนในฝัน

รูปแบบบริหารโรงเรียนในฝัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพในระดับสากล โดยมีหลักการดังนี้

1. ด้านบุคลากร

1.1 มีระบบสรรหาผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและให้ได้ผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ บุคคล ทรัพย์สิน และเทคโนโลยีใหม่ๆ มีภาวะผู้นำที่ดีเป็นที่ยอมรับและทำงานเป็นทีมได้

1.2 ครูและบุคลากรจะต้องได้รับการคัดเลือก พัฒนาให้เป็นต้นแบบของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความเหมาะสม มีความสามารถตามอุดมการณ์ของโรงเรียนในฝัน

2. ด้านบริหารจัดการ

2.1 ให้มีคณะกรรมการบริหารของโรงเรียนที่เข้มแข็ง และเข้าใจวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน

2.2 รูปแบบการบริหารให้มีหลักการแนวปฏิบัติ ดังนี้

ลักษณะงาน	แนวคิดหลัก
1. ด้านการบริหารจัดการ - งานอำนวยการ - งานพัสดุ - งานการเงิน/งบประมาณ	- มีระบบการทำงานที่คล่องตัวและกำหนดระเบียบขึ้นใช้เป็นการเฉพาะ ไม่อิงระบบราชการ - ให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีอำนาจในการวางระเบียบใช้
2. ด้านบุคลากร - การบรรจุ - การแต่งตั้ง - การโอนย้าย	- มีระบบที่กำหนดการพัฒนาบุคคลให้เหมาะสมภาระงาน - มีระบบการจูงใจการทำงานที่เหมาะสม ทั้งค่าตอบแทนและสวัสดิการ - มีระบบการพัฒนาผู้บริหารที่เน้นการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีระบบการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านวิชาการ - หลักสูตร - การบริหารวิชาการ - การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น - การเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน	- ให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีอำนาจในการอนุมัติการปรับปรุงหลักสูตรได้ ภายใต้กรอบมาตรฐานที่กำหนดไว้ - ให้มีระบบการสร้างความร่วมมือจากแหล่งต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม - ให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

ลักษณะงาน	แนวคิดหลัก
<p>4. ด้านงบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินงบประมาณแผ่นดิน - เงินรายได้ - การบริหารสินทรัพย์ - การระดมทรัพยากร 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีการจัดสรรเงินแบบทุนอุดหนุนทั่วไป - ให้คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้รับ - ให้โรงเรียนมีอำนาจในการบริหารทรัพย์สินและรายได้ที่เกิดขึ้นไม่ต้องนำส่งคลัง - ให้โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการ และองค์กรต่างๆ ได้อย่างคล่องตัว
<p>5. ด้านการกำกับดูแล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลกำกับการบริหาร โดยมีกรอบนโยบายและมาตรฐานทางวิชาการ - คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบและมีอำนาจดำเนินงานที่คล่องตัว
<p>6. ด้านชุมชนสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้โรงเรียนมีเครือข่ายความสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความคล่องตัว

แนวทางการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

1. การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย

1.1 ผู้รับผิดชอบ คือ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏและโรงเรียนเอกชนที่ได้มาตรฐานในแต่ละพื้นที่เป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้รับการพัฒนาได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 25,000 คน จาก 921 โรงเรียน โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการกำหนดนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารองค์กรทั้งระบบ และการบริหารในรูปแบบองค์กรบุคคลที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาให้เป็นบุคลากรมืออาชีพ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีรูปแบบการบริหารทางวิชาการเป็นหลัก มีความรู้และความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถ

บริหารจัดการได้ตามสถานการณ์และการพัฒนาองค์กรที่มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ครูผู้สอน ดำเนินการพัฒนาให้เป็นบุคลากรมืออาชีพที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นไปตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.3 แนวทางการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์พัฒนาศักยภาพ การเป็นที่เลี้ยงให้การสนับสนุนที่เข้มแข็ง การประเมินผล ยกย่อง เชิดชูเกียรติ

2. พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.1 มีมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพผู้เรียน

2.2 การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 การใช้ e-Learning สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูลและการวัดประเมินผล

2.4 มีกระบวนการจัดทำหลักสูตรและบริหารหลักสูตรโดยอาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

3. การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย

3.1 ระบบส่วนกลาง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ และส่วนให้บริการติดตามงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 การใช้ Software กลางร่วมกันกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 การจัดทำระบบการทดสอบ ระบบ e-Collaboration ระบบ e-Learning ระบบ e-Book ระบบบริการเนื้อหา ระบบ digital/e-Library และระบบ Management Report

3.4 ระบบเครือข่ายเชื่อมต่อ Internet แบบ leased line ให้กับโรงเรียน 20,000 โรงเรียน

4. โครงสร้างและการบริหารโรงเรียน

4.1 ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการแบบ School-based Management และการพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4.2 ระดมทรัพยากร โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่น

4.3 ปรับเปลี่ยนระบบการดำเนินงานให้เกิดการคล่องตัวเพื่อเตรียมเป็นองค์กรแบบนิติบุคคล

4.4 จักระบบ e-Procurement / e-Bidding ให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปใช้ในการบริหารจัดการ

5. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย

5.1 การประเมินตนเอง เป็นการประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อแสวงหาจุดพัฒนาตนเองของแต่ละโรงเรียนและรายงานผลในแต่ละไตรมาส (Quarterly Report)

5.2 การประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5.3 การทดสอบผู้เรียนโดยสถาบันเขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ

5.4 การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบจากนักวิชาการหรือหน่วยงานอิสระ

6. การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

6.1 การจัดประชุมสัมมนาตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6.2 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง รวมทั้งเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ

6.3 การจัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ ซีดี ส่งไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

7. การสนับสนุนโครงการ ประกอบด้วย

7.1 การกำหนดมาตรการจูงใจรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่

7.2 การขอการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ NGO รวมทั้งชุมชนทั้งในท้องถิ่น ในประเทศและต่างประเทศ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญธรรม พุทธิวงศ์ (2531) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขาจังหวัดตาก โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของโรงเรียนและได้ส่งแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการ จำนวน 223 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก ได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นจำนวนมากที่สุด การนิเทศส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู เช่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ด้านการสนับสนุนจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร

โรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการ มีความต้องการผู้นิเทศที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียน การสอนนักเรียนชาวเขาเป็นจำนวนมากที่สุดและปัญหาอุปสรรคที่ประสบจากผู้นิเทศภายนอก โรงเรียนได้แก่การได้รับการนิเทศจำนวนน้อยครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการ

สำหรับการนิเทศจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และ ครูผู้ปฏิบัติการ ได้ร่วมประชุมนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวสารทางวิชาการ เพื่อให้คณะ ครูได้ถือปฏิบัติเป็นจำนวนมากที่สุด สาระสำคัญของการประชุมเกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรในโรงเรียนมากที่สุด ด้านการสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนและต้องการ สื่อ เครื่องมือการนิเทศเป็นจำนวนมากที่สุด แต่ครูผู้ปฏิบัติการมีความต้องการผู้นิเทศภายใน โรงเรียนที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนนักเรียนชาวเขามากที่สุด และ ปัญหาอุปสรรคที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประสบมากที่สุดในการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ขาดสื่อและเครื่องมือการนิเทศ แต่ครูผู้ปฏิบัติการได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายในโรงเรียน จำนวนน้อยครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการ

สำเร็จ กุจิรพันธ์ (2531) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาและเปรียบเทียบระดับการนิเทศ การศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด กาญจนบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาภายใน อันประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการ กลุ่มโรงเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่างกัน กลุ่มโรงเรียน ที่อยู่ในสภาพความเจริญที่ต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารซึ่งเป็น ประธานกลุ่มโรงเรียน และผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานกลุ่ม กับครูวิชาการกลุ่ม จำนวน รวมทั้งสิ้น 240 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับงานนิเทศการศึกษาภายในของกลุ่ม โรงเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่างกัน และกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในสภาพความเจริญที่ต่างกัน ต่างมองเห็นว่างานนิเทศการศึกษาภายในไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร ด้านการบริการ ด้านการพัฒนา บุคลากร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านการประเมินผล ตลอดจนงานนิเทศการศึกษาภายใน รวมทุกด้านเป็นงานที่มีความจำเป็นอยู่ในระดับสูง แต่ในด้านการปฏิบัติจริงแล้ว กลุ่มโรงเรียนยังมิ มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้บริหารที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำและอยู่ในเขตกันดาร พบว่ากลุ่มโรงเรียนมีการนำเสนอการนิเทศ ภายในด้านการบริการไปปฏิบัติในระดับต่ำ ส่วนกลุ่มผู้บริหารที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่มีผลการเรียน อยู่ในระดับสูงและอยู่ในเขตกันดาร พบว่ามีการนำการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนด้านการ บริการฯ และด้านการประเมินผลไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูง สำหรับในด้านปัญหา อุปสรรคและ แนวทางแก้ไขนั้นประมวลได้ว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาในด้านการให้ความร่วมมือด้านการบริการและ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนแนวทางแก้ไขได้เสนอแนะไว้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนิเทศ

การศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนทุกระดับ ควรเน้นให้มีการดำเนินการเป็นประจำและต่อเนื่องตลอดไป

ไพศาล เทียมเวช (2534) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการเร่งรัดคุณภาพประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์จำนวน 259 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศ โดยมีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น และครูทุกคนศึกษาปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานของครูเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็นที่เป็นไปได้ และเขียนโครงการสนองนโยบายของโรงเรียน มีการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาการนิเทศ และเตรียมปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ก่อนลงมือปฏิบัติงานตามโครงการ พร้อมทั้งประเมินผลโครงการ โดยพิจารณาคุณภาพและปริมาณงานที่ปรากฏ มีการรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บริหารโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ปัญหาการดำเนินงานได้แก่ บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการวางแผนขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอ ไม่มีเวลาในการออกปฏิบัติการนิเทศ เพราะมีงานประจำมาก ขาดการควบคุมกำกับ การปฏิบัติงาน บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการประเมิน ไม่นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน

ศศิธร เผด็จมรด (2536) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 โดยการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง แบบสอบถาม แบบศึกษาเอกสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 397 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศภายใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก มีการจัดโครงสร้างการนิเทศภายในระดับโรงเรียน จัดวางบุคลากร การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่สอง การจัดระบบบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ มีการกำหนดงบประมาณ กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา โดยใช้กระบวนการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การใช้ความรู้ การลงมือปฏิบัติ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่สาม การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ดำเนินงานโดยวางแผน ดำเนินการปฏิบัติและประเมินผล

2. ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ผู้นิเทศภายในยังขาดความรู้และทักษะในการนิเทศ ปัญหาการจัดระบบ

บริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ ได้แก่ โรงเรียนชาควิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจนในการกำกับดูแลควบคุม และประเมินผล ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติได้ไม่ตรงเวลาที่กำหนด

วารภรณ์ โทณะพันธ์ (2537) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของหมวดวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 โดยการศึกษาจากการทำแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา และครูสังคมศึกษา จำนวน 345 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา และครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติคือ มอบให้หัวหน้าหมวดกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานนิเทศและจัดประชุมเพื่อแจ้งนโยบาย แนะนำครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนทำการสอน สนับสนุนให้ครูเตรียมเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอนทุกครั้ง จัดครูเข้าสอบแทนกรณีครูป่วย ลา ขาด สำรวจความต้องการการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ควบคุมการวัดและประเมินผลของครูตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้ครูลาศึกษาต่อ และให้ครูที่ผ่านการอบรมหรือสัมมนารายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ

2. ปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ด้านการวางแผนงานนิเทศการใช้หลักสูตรเนื้อหาวิชาและหนังสือเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมสมรรถภาพทางวิชาการของครูสังคมศึกษา และการติดตามและประเมินผลงานนิเทศเป็นปัญหามาก แต่ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นปัญหาน้อย

วชิรา วงษ์เทียง (2539) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศการศึกษาที่เลือกเฉพาะอย่างเจาะจง จำนวน 40 คน เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 3 รอบรอบแรกโดยการสัมภาษณ์ รอบที่ 2 และ 3 ใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า

ด้านการจัดองค์กรนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนควรจัดโครงสร้างการนิเทศในรูปคณะกรรมการ และจัดโครงสร้างแบบงานหลักและงานที่ปรึกษา บุคคลที่รับผิดชอบควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ครูวิชาการระดับประถมศึกษา ครูวิชาการระดับมัธยมศึกษา และครูที่ได้รับการแต่งตั้งในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ควรเพิ่ม หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์หรือหัวหน้า

สายชั้นและหัวหน้าหมวดวิชาเข้าไปด้วย โรงเรียนควรกำหนดแต่งตั้งบุคคลผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โรงเรียนควรมีการประสานงานภายในองค์กรนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน 2. การวางแผนการนิเทศ 3. การดำเนินการนิเทศ 4. การประเมินผลการนิเทศ

ด้านงานนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีลักษณะเป็นการให้บริการด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านวิชาการแก่ครูขอบเขตของงานแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย งาน 3 ด้าน คือ 1. งานพัฒนาวิชาการ 2. งานพัฒนาบุคลากร 3. งานสนับสนุนวิชาการ

ด้านกิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน ที่โรงเรียนควรนำไปใช้ ได้แก่ การประเมินตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมหรือสนทนาทางวิชาการ การปรึกษาหารือแบบตัวต่อตัว การปรึกษาหารือโดยกลุ่มการสังเกตการณ์สอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ การเยี่ยมชั้นเรียน การศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสังเกตการณ์สอนโดยการใช้เทคนิคแบบคลินิก การอบรมและสัมมนา การศึกษาดูงานและทัศนศึกษา การบรรยายโดยเชิญวิทยากรภายนอก การให้ความรู้โดยใช้วิทยุทัศน์หรือแถบบันทึกเสียง การเขียนบทความทางวิชาการ

วิมลชยา เกตตะพันธ์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนชั้น ป.1 – ป.6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 จำนวน 269 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนครบทั้ง 10 ด้าน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การจัดระเบียบการเรียนการสอน 3. การบริหารบุคลากร 4. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก 5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 6. การฝึกอบรมครูประจำการ 7. การปฐมนิเทศครูใหม่ 8. การจัดบริการพิเศษแก่ครู 9. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และ 10. การประเมินผลการสอน

ปัญหาปฏิบัติงานนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ เอกสารหลักสูตรมีไม่เพียงพอสำหรับครูที่จะศึกษา ครูผู้สอนบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน บุคลากรมีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ขาดงบประมาณสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ขาดสื่อการเรียนการสอนและการจัดฝึกอบรม ขาดการส่งเสริมความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างครูเก่ากับครูใหม่ การบริการด้านนันทนาการมีไม่เพียงพอ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อยเกินไป ขาดเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

สมานจิตร พงษ์สนาม (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 โดยการศึกษาจากแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน จำนวน 1,064 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการนิเทศมีการแจ้งนโยบาย ซึ่งแจ้งจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยการคัดเลือกและนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ดำเนินงาน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ศึกษาประเมินความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศแบ่งเป็นการวางแผนระดับโรงเรียนและระดับหมวดวิชา เพื่อกำหนดกรอบแผนงาน นโยบาย และโครงการนิเทศ ขั้นที่ 3 เป็นการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ มีการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน มีการพัฒนาสื่อและพัฒนาวิธีการนิเทศ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศเป็นการกำกับ ติดตาม ควบคุมคุณภาพของงาน

2. ปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายใน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ทางการนิเทศการศึกษา บุคลากรไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาเพียงพอปฏิบัติงานไม่จริงจัง คณะกรรมการนิเทศภายในไม่ได้รับการยอมรับจากคณะครู การดำเนินงานยังขาดเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์

มนัสวี จริยวัฒน์วิจิตร (2543) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 312 คน การวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนครบทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการพัฒนาบุคลากร 4. ด้านการประเมินผลการสอน

ปัญหาจากการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและครูต้องปรับกลยุทธ์การสอน การปรับแผนการสอนตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาครูของผู้บริหาร การพัฒนาการเรียนการสอนตามความสนใจของครู ครูผู้สอนขาดเทคนิคในการกำหนดวิธีการในการประเมินผลที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

นิคม นิธิปรีชา (2543) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถาม ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการปฏิบัติงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผน การนิเทศภายใน และการปฏิบัติการนิเทศภายใน ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศ และการประเมินผล และรายงานผลการนิเทศ สำหรับปัญหาที่พบมากในการดำเนินงาน ได้แก่ ขาดการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพ ขาดการกำหนดรายละเอียดขั้นตอนในการทำงาน ขาดการจัดระบบข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน งบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจการสร้างสื่อ เครื่องมือเพื่อใช้ในการนิเทศ การกำกับติดตาม ควบคุมดูแล ขาดความต่อเนื่องไม่ทั่วถึง บุคลากรขาดทักษะการนิเทศ การประเมินไม่ครบทั้งกระบวนการ

สาลินี เลิศอัคฆากร (2544) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศครูเครือข่ายของครูแกนนำตาม โครงการส่งเสริมและพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูแกนนำในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 607 คน ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมการจัดการนิเทศ พบว่า ครูแกนนำ มีการวางแผนการจัดการนิเทศโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานหรือสภาพปัจจุบันจาก ข้อมูลปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนการสอนของครูเครือข่าย มีการเตรียมบุคลากรโดยการจัดการนิเทศครูเครือข่ายร่วมกับครูแกนนำคนอื่นๆ การเตรียมกำหนดช่วงเวลาการนิเทศจะพิจารณาจากความพร้อมของครูเครือข่ายที่จะรับการนิเทศ มีการจัดทำตารางการนิเทศครูเครือข่ายโดยการนเทศเดือนละ 1 ครั้ง/คน ปัญหาที่พบ คือ ครูมีความกังวลว่าต้องเพิ่มภาระงาน ครูแกนนำไม่ได้รับการยอมรับจากครูเครือข่าย และทั้งครูเครือข่ายและครูแกนนำมีภาระงานมาก การดำเนินการนิเทศ พบว่า เทคนิคการนิเทศในห้องเรียน คือ การสังเกตการสอน เทคนิคการนเทศนอกห้องเรียน คือ การปรึกษาหารือ เรื่องที่ดำเนินการนิเทศ คือ วิธีการสอน เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการติดตามนิเทศระหว่างกรดำเนินการนิเทศและมีการสอบถามให้คำแนะนำแก่ครูเครือข่ายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการในครั้งต่อไป ปัญหาที่พบ คือขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนเทศ และครูแกนนำมีเวลาในการนิเทศติดตามน้อย การประเมินผลการจัดการนิเทศ พบว่า มีการประเมินผลในช่วงหลังการดำเนินการ เครื่องมือในการประเมินผล คือ แบบสอบถาม ครูแกนนำทราบผล จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูเครือข่ายหลังได้รับการนิเทศ ปัญหาที่พบ คือ ครูแกนนำขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมิน และ ไม่ได้รับความร่วมมือในการประเมิน

จური ยัยยั้ง (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบสอบถาม ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอ พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 371 คน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนปัญหา ด้านการปฏิบัติงานการนิเทศภายในอยู่ในระดับสูงสุด คือ ปัญหาการติดตามควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง รองลงมาคือ การประเมินผลไม่ต่อเนื่องและไม่มีการเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ

ศิริพงษ์ อังศุจินดา (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามตามทฤษฎีของแฮร์ริส (Harris) ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า 1.กระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมาก 2.แนวทางเสริมสร้างคุณภาพกระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ คือ การศึกษาสภาพปัญหาโดยการร่วมกันทำจัดทำ SWOT Analyzed การจัดลำดับความสำคัญ โดยการ จัดประชุมร่วมกันกำหนดเป้าหมาย การออกแบบวิธีการทำงาน โดยการจัดทำโครงการร่วมกันใช้ กระบวนการบริหาร (P-D-C-A) การจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด การประสานงานมุ่งเน้นคน เวลา วัสดุอุปกรณ์ให้ประสบความสำเร็จและการอำนวยความสะดวกในการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดกฎระเบียบ

ยุทธนา คำกระ (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา เอกชน เขตการศึกษา 4 โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 110 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 4 ส่วนใหญ่ดำเนินการนิเทศภายในครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในเรื่อง การประสานงานและอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการสร้างกิจกรรมเพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้น ด้านการวัด และการประเมินผลในเรื่องการสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงเทคนิคการสอน

ส่วนปัญหาที่พบคือ ไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร ไม่มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการแนะนำแหล่งวิชาการแก่ครูและการเก็บบันทึกผลการประเมินไม่เป็นระเบียบ

ทองหล่อ สุ่มทองคำ (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มนิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือ โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศของกลุ่มผู้นิเทศ ตามแนวคิดทางการนิเทศของกลิดแมนและคณะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การปฏิบัติงานภายในของกลุ่มนิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการปฏิบัติงานนิเทศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และการปฏิบัติงานนิเทศด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย 2. ความเห็นของการปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือตามแนวคิดของกลุ่มผู้นิเทศและกลุ่มครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ต้องการ อันดับแรกคือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือ การพัฒนางานกลุ่ม

วิระชาย กำเนิดมณี (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 260 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติงานนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครบทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศ การปฏิบัติการณ์นิเทศ และการประเมินผล รายงานผลการนิเทศส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากแทบทุกเรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการปฏิบัติน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สำหรับปัญหาที่พบมาก ได้แก่ ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพ การจัดระบบข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ขาดนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จะใช้เพิ่มพูนความรู้แก่ผู้นิเทศ การกำกับติดตามควบคุมดูแล และช่วยเหลือไม่มีความต่อเนื่อง

สดใส ศรีสวัสดิ์ (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนครบทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนส่งเสริมให้ครูจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบคือครูผู้สอนบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้มาให้ดีขึ้น
2. ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพิ่มพูนความรู้ ปัญหาที่พบคือ ครูขาดความกระตือรือร้นในการเพิ่มพูนความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยการสำรวจความต้องการการใช้สื่อของครูในโรงเรียน เพื่อจัดหาสื่อให้ตรงตามความต้องการของครู ปัญหาที่พบคือครูขาดความคิดสร้างสรรค์ในการจัดหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการอำนวยความสะดวกและบริหารด้านอื่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน หรือปฏิทินการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบคือโรงเรียนไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ
5. ด้านการประเมินผลการสอนโดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ปัญหาที่พบคือครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการสอน

จินตนา เสงจันทร์ (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนเบ็ญไพโร – คุ้มพะยอม สบอ.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศของกลุ่มผู้นิเทศ ตามแนวคิดทางทฤษฎีของกิลดแมนและคณะ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในกลุ่มโรงเรียนเบ็ญไพโร – คุ้มพะยอม สบอ.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 93 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมในการปฏิบัติงานนิเทศทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานนิเทศทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การพัฒนากลุ่ม การช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและยังพบว่า การช่วยเหลือครูโดยตรงและการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและยังพบว่า การช่วยเหลือครูโดยตรงและการพัฒนาบุคลากรมีระดับการปฏิบัติงานเท่ากัน
2. ความต้องการรับการนิเทศของครูผู้สอน พบว่าครูมีความต้องการรับการนิเทศจากผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การรับการนิเทศทุกงานในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการพัฒนากลุ่ม
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนิเทศในงาน 5 ด้าน เป็นดังนี้ 1. การช่วยเหลือครูโดยตรง ผู้บริหารควรนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ครูได้ทราบจุดที่ต้องพัฒนา 2. การพัฒนากลุ่มผู้บริหารควรส่งเสริมความสัมพันธ์ในกลุ่ม บรรยากาศการทำงานและการมีส่วนร่วม 3. การพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของหลักสูตรควรประชุมสัมมนา

การจัดทำหลักสูตร รวมทั้งมีการติดตามประเมินผล 4. การพัฒนาบุคลากร ควรมีแผนในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ 5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการควรจัดวิทยากรที่มีความรู้มาให้คำแนะนำและผู้บริหารควรมีความรู้ด้านการวิจัยเพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูได้

จีระศักดิ์ ยิ่งเกตุรา (2547) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า มีการนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในด้านดังต่อไปนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การจัดระเบียบการเรียนการสอน 3. การบริหารบุคลากร 4. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก 5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 6. การฝึกอบรมครูประจำการ 7. การปฐมนิเทศครูใหม่ 8. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และ 9. การประเมินผลการสอน คะแนนสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่ 1. ต้องการสร้างความเข้าใจแก่คณะครูในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข 3. จัดครูเข้าสอนตามความถนัด และความสามารถสอดคล้องกับผู้เรียน 4. จัดหาและอำนวยความสะดวก ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ ตามความจำเป็น 5. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาบำรุงรักษา และจัดเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระบบสะดวกต่อการนำไปใช้งาน 6. จัดประชุม อบรมครูให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7. สร้างกำลังใจให้ครูใหม่เห็นคุณค่าของตนเอง 8. สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองมีต่อโรงเรียนโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของบุตรหลาน และ 9. ประเมินผลตามสภาพจริง ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางมีเพียงหนึ่งด้าน คือ ด้านการบริการพิเศษแก่ครู โดยมีกิจกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีมุมหนังสือ

มาลี กิจเจริญ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 36 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 288 คน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการประเมินผล 5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูหัวหน้ากลุ่มสาระดำเนินงานในระดับมากเกือบทุกรายการ ยกเว้นด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ส่วนความคาดหวังของการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ในด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการประเมินผล ส่วนครูหัวหน้ากลุ่มสาระมีความคาดหวังในระดับมากที่สุดเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอน นอกนั้นทั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระมีความคาดหวังในระดับมาก

โสภานิต เบ็ญจวิไลกุล (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของครูจังหวัดนนทบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน จำนวน 367 คน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของครูจังหวัดนนทบุรี ด้านพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรกคือ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมและท้องถิ่น ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรกคือ อบรมการปฏิบัติการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา ด้านการบริหารบุคลากรที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรกคือ จัดทำทะเบียนประวัติบุคลากร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่พึงประสงค์เป็นอันดับแรกคือ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาดสวยงามร่มรื่นน่าอยู่ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่พึงประสงค์อันดับแรกคือ ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้า ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ที่พึงประสงค์อันดับแรกคือ ประชุมให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครูที่พึงประสงค์อันดับแรกคือ การจัดสวัสดิการละอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการทำงานของครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่พึงประสงค์อันดับแรกคือ ประชุมเกี่ยวกับการเชิญผู้นำท้องถิ่นมาร่วมเป็นกรรมการในโรงเรียน ด้านการประเมินผลที่พึงประสงค์อันดับแรก คือ อบรมการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากประเมินผลงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการศึกษาแบบสำรวจ (Survey Study) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาข้อมูลจากตัวแทนของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นจำนวน 31 คน
2. ครูผู้สอนในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 จำนวน 1,912 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ครูผู้สอน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 331 คน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจเลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ ละ 2 คน ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 17 คน จาก 31 โรงเรียน รวมเป็นจำนวน 527 คน

รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 558 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 สำหรับคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน

ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามจะแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน และแบบสอบถามแต่ละฉบับจะประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - Ended)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติหน้าที่นิเทศโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดเป็นขอบข่ายและเนื้อหาของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและขอบเขตการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ พิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกรอบแนวคิดและขอบเขตการวิจัยที่กำหนด

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงของเนื้อหา และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

7. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายใน โรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งในโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอข้อมูล โครงการและรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่ง อำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันจากศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. ทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนทางไปรษณีย์

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จากแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 558 ฉบับ ได้รับคืนอย่างสมบูรณ์จำนวน 474 ฉบับ จำแนกเป็นฉบับของคณะกรรมการดำเนินงานการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.65 และฉบับของครูผู้สอน จำนวน 439 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.30

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสมบูรณ์หรือไม่ คิดเป็นร้อยละเท่าไร

2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science 11.5 for Windows) ดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน วิเคราะห์โดยอาศัย สถิติบรรยาย คือความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนคำถามที่เป็นปลายเปิดจะ วิเคราะห์เนื้อหาโดยเรียงลำดับ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดยอาศัย สถิติบรรยาย คือความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนคำถามที่เป็นปลายเปิดจะ วิเคราะห์เนื้อหาโดยเรียงลำดับ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดย อาศัยสถิติบรรยาย คือความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนคำถามที่เป็น ปลายเปิดจะวิเคราะห์เนื้อหาโดยเรียงลำดับ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำ บรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

(ประคอง วรรณสูตร, 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 439 คน โดยเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยแยกวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน โดยแยกวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเรียงลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 การเตรียมการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 1.2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 1.2.3 การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน

ประกอบด้วย

- 1.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.3.3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน
โรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

สถานภาพ	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	15	60.00
- หญิง	10	40.00
2. อายุ		
- น้อยกว่า 26 ปี	0	0
- 26 – 35 ปี	0	0
- 36 – 45 ปี	2	8.00
- 46 – 55 ปี	19	76.00
- มากกว่า 55 ปี	4	16.00
3. อายุราชการ		
- น้อยกว่า 11 ปี	0	0
- 11 – 15 ปี	0	0
- 16 – 20 ปี	0	0
- 21 – 25 ปี	6	24.00
- มากกว่า 25 ปี	19	76.00
4. วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	11	44.00
- ปริญญาโท	14	56.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	15	60.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	6	24.00
- หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	1	4.00
- รองหัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพระบบการเรียนรู้	1	4.00
- หัวหน้างานนิเทศภายใน	1	4.00
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและประเมินผล	1	4.00
6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน		
- น้อยกว่า 6 ปี	8	32.00
- 6 – 10 ปี	11	44.00
- 11 – 15 ปี	2	8.00
- มากกว่า 15 ปี	4	16.00
7. หน้าที่รับผิดชอบในคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ประธานคณะกรรมการ	1	4.00
- รองประธานคณะกรรมการ	9	36.00
- คณะกรรมการ	7	28.00
- เลขานุการ	8	32.00
8. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา		
- ไม่เคย	19	76.00
- เคย	6	24.00
9. สาระที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา		
- การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศ จัดโดยสำนักงาน สามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 3 วัน	1	16.67
- การนิเทศภายในโรงเรียน จัดโดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 3 วัน	2	33.33
- การนิเทศภายในโรงเรียน จัดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 – 5 วัน	2	33.33

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมามีอายุมากกว่า 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.00 ในด้านอายุราชการ คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมามีอายุราชการ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.00 ในด้านตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 24.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ น้อยกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 ในด้านหน้าที่รับผิดชอบในคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นรองประธานคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาคือเลขานุการ คิดเป็นร้อยละ 32.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.00 และเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.00 สาระที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศศึกษาคณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรการนิเทศภายในโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

	การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
N = 25		
1. การกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มีการกำหนด หลักเกณฑ์ดังนี้	25	100.00
- ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10	40.00
- ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	11	44.00
- ปฏิบัติตามนโยบายของศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน	14	56.00
- ปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา	9	36.00
- สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	17	68.00
- สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร ในโรงเรียนเป็นหลักสำคัญ	13	52.00
2. การแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ		
- แจ้งให้ทราบ โดยปฏิบัติดังนี้	25	100.00
- แจ้งในที่ประชุมครูและบุคลากรของโรงเรียนประจำเดือน	20	80.00
- แจ้งผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	22	88.00
- แจ้งในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	9	36.00
- แจ้งผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารของครูและบุคลากร	3	12.00
- แจ้งโดยการจัดทำเอกสารเผยแพร่	10	40.00
- แจ้งผ่านตารางการนิเทศ	1	4.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
3. การชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบ		
- ชี้แจงให้ทราบโดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้	25	100.00
- พัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ	22	88.00
- พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของครูในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	13	52.00
- ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ	8	32.00
- สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูขณะปฏิบัติงาน	15	60.00
- สร้างความมั่นใจในวิชาชีพให้แก่ครู	6	24.00
- แก้ไขสภาพปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน	10	40.00
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน		
- มีการแต่งตั้งโดยประกอบด้วยบุคลากรดังนี้	25	100.00
- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	21	84.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	24	96.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	24	96.00
- ครูชำนาญการพิเศษ	8	32.00
- ครูชำนาญการที่ได้รับการแต่งตั้ง	13	52.00
- คณะกรรมการหลักสูตรและกลุ่มบริหารวิชาการ	1	4.00
- ครูต้นแบบ ครูแกนนำ	1	4.00
- เจ้าหน้าที่งานนิเทศภายใน โรงเรียน	1	4.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
5. การคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ดำเนินการ โดยปฏิบัติดังนี้	25	100.00
- ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาคุณสมบัติของคณะกรรมการตามความเหมาะสม	10	40.00
- ให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ	17	68.00
- ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ	14	56.00
- ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ	8	32.00
- เปิดรับสมัครครูและบุคลากรในโรงเรียนผู้สนใจจะเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	0	0
6. เกณฑ์พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีเกณฑ์พิจารณา	1	4.00
- มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติดังนี้	24	96.00
- วุฒิการศึกษา	10	41.67
- ตำแหน่งงาน	17	70.83
- ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้	10	41.67
- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	16	66.67
- มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	12	50.00
- ความเป็นผู้นำ	8	33.33
- มีความเสียสละ	8	33.33

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
7. การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มีการกำหนดหน้าที่ดังนี้	25	100.00
- กำหนดแผนงานของโรงเรียน	14	56.00
- ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแก่ผู้ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	13	52.00
- ให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	17	68.00
- สร้างและประสานสัมพันธ์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	12	48.00
- ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	15	60.00
8. การกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดโดยมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรต่อไปนี้	25	100.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	20	80.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	22	88.00
- หัวหน้าระดับชั้น	3	12.00
- หัวหน้างาน	18	72.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
9. วิธีการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน		
- ใช้วิธีการโดยเลือกใช้วิธีการดังนี้	25	100.00
- ศึกษาโดยการวิจัย	1	4.00
- ศึกษาโดยการสังเกต	11	44.00
- ศึกษาโดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน	17	68.00
- ศึกษาโดยสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรใน โรงเรียน	14	56.00
- ศึกษาโดยวิธีสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหาต่างๆ ภายในโรงเรียน	9	36.00
- ศึกษาจากข้อมูลการประเมินภายในและผลการสอบ NT และ O – NET	1	4.00
10. การมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มอบหมายให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้	25	100.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	21	84.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	25	100.00
- หัวหน้างาน	15	60.00
- หัวหน้าระดับชั้น	5	20.00
- ตัวแทนครู	6	24.00
- ครูทุกคนในโรงเรียน	10	40.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
N = 25		
11. กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพิจารณาจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้ใช้	3	12.00
- ใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยปฏิบัติดังนี้	22	88.00
- กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของงาน	15	68.18
- จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของงาน	11	50.00
- วิเคราะห์หาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน	10	45.45
- วิเคราะห์ทางเลือกหรือกิจกรรมเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของงาน	13	59.09
- จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ	18	81.82
12. วิธีการในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดแผนงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีวิธีการวิเคราะห์	3	12.00
- มีการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการดังนี้	22	88.00
- ใช้วิธีการระดมสมองจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	18	81.82
- แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์	10	45.45
13. การมอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบ ดังนี้	25	100.00
- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	15	60.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ	15	60.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	16	64.00
- หัวหน้างาน	12	48.00
- หัวหน้าระดับชั้น	3	12.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
14. การมอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มีการมอบหมายให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้	25	100.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	21	84.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	25	100.00
- หัวหน้างาน	15	60.00
- หัวหน้าระดับชั้น	3	12.00
- ตัวแทนครู	2	8.00
- ครูทุกคนในโรงเรียน	10	40.00
15. การกำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้	25	100.00
- เตรียมจัดทำแผนงาน / โครงการ	12	48.00
- จัดทำแผนงาน / โครงการ	20	80.00
- ปฏิบัติแผนงาน / โครงการตามที่กำหนดไว้	19	76.00
- ประเมินแผนงาน / โครงการ	12	48.00
16. การดำเนินการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ได้ดำเนินการ ดังนี้	25	100.00
- ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน / โครงการ	16	64.00
- จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	18	72.00
- กำหนดปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	16	64.00
- กำหนดวิธีการ/กิจกรรมที่ต้องการนิเทศภายในโรงเรียน	15	60.00
- กำหนดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมืออำนวยความสะดวก	10	40.00
- กำหนดแนวทางการเตรียมการสรุปและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน	15	60.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
17. การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้เตรียม	2	8.00
- เตรียมความพร้อม โดยใช้วิธีการดังนี้	23	92.00
- ประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	22	95.65
- จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษาแก่ครูและบุคลากร ในโรงเรียน	12	52.17
- ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับ การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่หน่วยงานหรือ สถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น	7	30.43
- จัดทำเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ครูและ บุคลากรในโรงเรียนให้ศึกษาด้วยตนเอง	11	47.83
- ประชาสัมพันธ์แผนการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและ บุคลากรอย่างต่อเนื่อง	11	47.83
18. การมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือ สำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้มอบหมาย	1	4.00
- มีการมอบหมายให้บุคลากร ดังนี้	24	96.00
- คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	16	66.67
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	15	62.50
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	10	41.67
- หัวหน้างานการเงิน	8	33.33
- หัวหน้างานพัสดุ	5	20.83
- หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา	4	16.67
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้	4	16.67

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
19. การจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้จัดสรร	5	20.00
- ได้จัดสรรงบประมาณจาก	20	80.00
- เงินบำรุงการศึกษา	12	60.00
- เงินงบประมาณ	10	50.00
- เงินสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา	3	15.00
- เงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	5	25.00
20. การกำหนดเกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	4	16.00
- ได้กำหนด เกณฑ์ดังนี้	21	84.00
- สะดวกในการเคลื่อนย้ายหรือปรับแต่งให้เหมาะสมแก่การใช้งาน	3	14.29
- เป็นเครื่องมือที่มีใช้ในโรงเรียนอยู่แล้ว	8	38.10
- มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู	20	95.24
21. การเตรียมเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้เตรียม	2	8.00
- ได้เตรียมเครื่องมือต่อไปนี้	23	92.00
- แบบบันทึกการนิเทศ	17	73.91
- แบบบันทึกการสังเกตการสอน	11	47.83
- วัสดุทัศน	2	8.70
- วิทยุ	2	8.70
- เทปบันทึกเสียง	3	13.04
- ซีดีรอม	4	17.39
- Web Site ที่น่าสนใจ	7	30.43

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
22. การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- ได้กำหนด ดังนี้	23	92.00
- สัปดาห์ละ 1 ครั้ง / คน	2	8.70
- เดือนละ 1 ครั้ง / คน	3	13.04
- ภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน	12	52.17
- กำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานตามผู้รับการนิเทศร้องขอ	10	43.48
- เดือนละ 2 ครั้ง / คน	1	4.35
23. เกณฑ์พิจารณาในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ได้ใช้เกณฑ์ โดยพิจารณาจาก	25	100.00
- ความพร้อมของครูและบุคลากรในโรงเรียน	21	84.00
- ความพร้อมของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	9	36.00
- ความพร้อมขององค์ประกอบอื่นๆ เช่น สถานที่ งบประมาณ และเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน	3	12.00
- ความพร้อมของผู้รับการนิเทศ	17	68.00
24. การกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- มีการมอบหมายให้บุคลากร ดังนี้	25	100.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	14	56.00
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	19	76.00
- หัวหน้างาน	15	60.00
- หัวหน้าระดับชั้น	3	12.00
- ครูทุกคนในโรงเรียน	7	28.00
- เจ้าหน้าที่งานนิเทศภายในโรงเรียน	1	4.00
- ครูชำนาญการพิเศษ	1	4.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
25. การกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	1	4.00
- ได้กำหนด ดังนี้	24	96.00
- รู้วิธีการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนด	16	66.67
- เข้าใจวิธีการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	11	45.83
- มีเวลาที่จะประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	5	20.83
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของการประเมิน	15	62.50
- มีตำแหน่งตามหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินโครงการ / แผนงานของโรงเรียน	1	4.17
26. การกำหนดประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- กำหนดประเด็นดังนี้	23	92.00
- กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล	20	86.96
- กำหนดรายละเอียดในการประเมินผล	13	56.52
- กำหนดเครื่องมือในการประเมินผล	7	30.43
- กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล	10	43.48
- กำหนดบุคลากรผู้ประเมินผล	11	47.83
- กำหนดช่วงเวลาของการประเมินผล	17	73.91

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
27. การเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ได้เตรียมเครื่องมือ ดังนี้	25	100.00
- แบบสอบถาม	7	28.00
- แบบรายงาน	10	40.00
- แบบสัมภาษณ์	4	16.00
- แบบสังเกต	10	40.00
- แบบบันทึก	15	60.00
- แบบสำรวจ	2	8.00
- แบบสรุปการนิเทศ	14	56.00
28. การกำหนดช่วงเวลาการสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- กำหนด ช่วงเวลาดังนี้	23	92.00
- รายงานเป็นช่วงๆ เช่น เมื่อดำเนินงานไประยะหนึ่งต้อง รายงานให้ทราบ	10	43.48
- รายงานเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว	13	56.52
- รายงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ หรือสิ้นปีการศึกษาเป็น การรายงานภาพรวมทั้งหมดของการดำเนินงานในรอบปี	11	47.83

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีหลักเกณฑ์กำหนดนโยบายการนิเทศภายในการนิเทศภายในโรงเรียนคือ สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติงานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ ปฏิบัติตามนโยบายของศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 36.00

การแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการแจ้งให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการแจ้งให้บุคลากรให้ทราบโดยแจ้งผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาคือ แจ้งในที่ประชุมครูและบุคลากรของโรงเรียนประจำเดือน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และแจ้งผ่านตารางการนิเทศ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00

การชี้แจงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบ พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการชี้แจงให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ชี้แจงให้บุคลากรทราบโดยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาคือ สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู ขณะปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และสร้างความมั่นใจในวิชาชีพให้แก่ครู เป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 24.00

การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการแต่งตั้ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่าการแต่งตั้งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมาคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.00 และคณะกรรมการหลักสูตรและกลุ่มบริหารวิชาการ ครูต้นแบบ ครูแกนนำและเจ้าหน้าที่งานนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00

การคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ดำเนินการโดยให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 56.00 และให้ครูและบุคลากรเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00

เกณฑ์พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ ไม่มีเกณฑ์พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 4.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามี ส่วนใหญ่มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติ ตำแหน่งงาน คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีความเสียสละ มีความเป็นผู้นำ เป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 33.33

การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินงานมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและ

ควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และสร้างและประสานสัมพันธ์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน เป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 48.00

การกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดโดยมอบหมายหน้าที่ให้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 12.00

วิธีการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการใช้วิธีการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการใช้วิธีการ ศึกษาโดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ ศึกษาโดยสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และศึกษาโดยการสังเกต และศึกษาจากข้อมูลการประเมินภายในและผลสอบ NT และ O – NET เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00

การมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00

กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพิจารณาจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการใช้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และ ไม่มีการใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีการใช้ ส่วนใหญ่ใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาคือ กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของงาน คิดเป็นร้อยละ 68.18 และ วิเคราะห์หาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.45

วิธีการในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดแผนงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และ ไม่มีการวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามี

การวิเคราะห์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการระดมสมองจากครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.82 และ แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.45

การมอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาคือ คณะกรรมการวิชาการ และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 60.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00

การมอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.00 และตัวแทนครู เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00

การกำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดขั้นตอนโดย จัดทำแผนงาน / โครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ปฏิบัติแผนงาน / โครงการตามที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 76.00 และเตรียมจัดทำแผนงาน / โครงการ และ ประเมินแผนงาน / โครงการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.00

การดำเนินการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการดำเนินการโดย จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนงาน / โครงการ คิดเป็นร้อยละ 64.00 และกำหนดงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวก เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.00

การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการเตรียม คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการเตรียม คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีการเตรียม ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.65 รองลงมาคือ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษาแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.17 และ ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43

การมอบหมายผู้รับผิดชอบในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ ไม่มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 4.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มอบหมาย ส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.50 และ หัวหน้างาน โสตทัศนศึกษา และ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67

การจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ได้จัดสรร คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ ไม่ได้จัดสรร คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่าจัดสรร ส่วนใหญ่จัดสรรงบประมาณจากเงิน บำรุงการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ เงินงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเงิน สนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.00

การกำหนดเกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ ไม่มีการกำหนดคิดเป็นร้อยละ 16.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการ กำหนดเกณฑ์คือ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู คิดเป็นร้อยละ 95.24 รองลงมาคือ เป็นเครื่องมือที่มีใช้ในโรงเรียนอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 38.10 และสะดวกในการ เคลื่อนย้ายหรือปรับแต่งให้เหมาะสมแก่การใช้งาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.29

การเตรียมเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการ ดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการเตรียม คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการเตรียม คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการเตรียม ส่วนใหญ่ได้จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบบันทึกการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ แบบบันทึกการสังเกตการสอน คิดเป็น ร้อยละ 47.83 และวิดีโอทัศน์และวิทยุ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.70

การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการ ดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดระยะเวลา คือ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือ กำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานตาม ผู้รับการนิเทศร้องขอ คิดเป็นร้อยละ 43.48 และ เดือนละ 2 ครั้ง / คน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.35

เกณฑ์พิจารณาในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการใช้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงาน ส่วนใหญ่มีการใช้เกณฑ์โดยพิจารณาจาก ความพร้อมของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 84.00 รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 68.00 และ ความพร้อม

ขององค์ประกอบอื่นๆ เช่น สถานที่ งบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00

การกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบการเตรียมการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรคือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ หัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และ เจ้าหน้าที่งานนิเทศภายในโรงเรียน และครูชำนาญการพิเศษ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00

การกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 4.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดคุณสมบัติคือ ฐิติการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และ มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินแผนงาน/โครงการของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.17

การกำหนดประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 86.96 รองลงมาคือ กำหนดช่วงเวลาของการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 73.91 และ กำหนดเครื่องมือในการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43

การเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการเตรียม คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการเตรียมเครื่องมือเป็นแบบบันทึก คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ แบบสรุปการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 56.00 และ แบบสำรวจ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00

การกำหนดช่วงเวลาการสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลารายงานเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ รายงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีการศึกษาเป็นการรายงานภาพรวมทั้งหมดของการดำเนินงานในรอบปี คิดเป็นร้อยละ 47.83 และรายงานเป็นช่วงๆ เช่น เมื่อดำเนินงานไประยะหนึ่งต้องรายงานให้ทราบ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.48

1.2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- ได้กำหนด ดังนี้	23	92.00
- กำหนดตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด	7	30.43
- กำหนดตามแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะ	4	17.39
- กำหนดตามแนวทางที่ศูนย์บริหาร โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันเสนอแนะ	7	30.43
- ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียน	11	47.83
- กำหนดตามแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียนเสนอแนะ	17	73.91
2. การกำหนดกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- ได้กำหนด ดังนี้	23	92.00
- การประชุมชี้แจง	19	82.61
- การปรึกษาหารือ	17	73.91
- การสังเกตการสอน	15	65.22
- การสาธิตการสอน	2	8.70
- การเยี่ยมเยียนชั้นเรียน	17	73.91
- การประชุมอภิปราย	8	34.78
- การประชุมปฏิบัติการ	9	93.13
- การศึกษานอกสถานที่	6	26.09
- ห้องสมุด / ห้องวิชาการครู / ห้องศูนย์การเรียนรู้	8	34.78
- ป้ายนิเทศและนิทรรศการการนิเทศ	7	30.43

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
3. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้จัด	2	8.00
- จัด ด้วยวิธีดังนี้	23	92.00
- สร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน	16	69.57
- เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่	17	73.91
- มีการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติงาน	18	78.26
- จัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงาน	10	43.48
- จัดประกาศเผยแพร่ผลงาน	7	30.43
4. การกำหนดวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนด โดยวิธีการดังนี้	25	100.00
- ใช้แบบสอบถาม	8	32.00
- สังเกตการปฏิบัติงาน	20	80.00
- สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	4	16.00
- ให้มีการรายงานการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ	11	44.00
- การประชุมปรึกษาหารือ	14	56.00
5. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้	25	100.00
- เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	8	32.00
- เพื่อรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป	13	52.00
- ตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละชั้น	8	32.00
- เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู	19	76.00
- เพื่อจัดโปรแกรมการเรียน	3	12.00
- เพื่อปรับปรุงงานวิชาการ	13	52.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
6. การกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน		
- ไม่กำหนด	4	16.00
- กำหนด ช่วงเวลาดังนี้	21	84.00
- การเตรียมการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน	7	33.33
- ระหว่างการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน	13	61.90
- หลังการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน	16	76.19

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการพิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และไม่มีกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดตามแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการพิเศษภายในโรงเรียนเสนอแนะ คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับการพิเศษภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.83 และ กำหนดตามแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.39

การกำหนดกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และไม่มีกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 93.13 รองลงมาคือ การประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 82.61 และ การสาธิตการสอน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.70

การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการจัด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการจัด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการจัด ส่วนใหญ่มีการจัดด้วยวิธีมีการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 78.26 รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 73.91 และจัดประกาศเผยแพร่ผลงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43

การกำหนดวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ มีการกำหนดโดยวิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ การประชุมหารือ คิดเป็นร้อยละ 56.00 และ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.00

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ เพื่อปรับปรุงงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 52.00 และ เพื่อจัดโปรแกรมการเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00

การกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 16.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาหลังการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.19 รองลงมาคือ ระหว่างการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 61.90 และ การเตรียมการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		N = 25	
		จำนวน	ร้อยละ
1.	การมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- มอบหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคือ	25	100.00
	- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	8	32.00
	- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	20	80.00
	- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	22	88.00
	- หัวหน้างาน	15	60.00
	- ตัวแทนครูในโรงเรียน	10	40.00
2.	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
	- กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้	23	92.00
	- ตรวจสอบความพร้อมของบุคลากรก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	13	56.52
	- ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	5	21.74
	- ตรวจสอบความเหมาะสมของช่วงเวลาก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	10	43.48
	- ทำให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่	16	69.57

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
3. การกำหนดขอบข่ายสาระที่จะประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	2	8.00
- กำหนด ขอบข่ายสาระดังนี้	23	92.00
- ความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน	17	73.91
- ความเหมาะสมของคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน	6	26.09
- สารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	5	21.74
- ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	9	39.13
- การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน	13	56.52
- ความพอเพียงของงบประมาณ สื่อและวัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน	6	26.09
- ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	16	69.57
- ความพร้อมของการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน	8	34.78
4. การกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดใช้เครื่องมือ ดังนี้	25	100.00
- แบบสอบถาม	8	32.00
- แบบทดสอบ	3	12.00
- แบบสำรวจ	9	36.00
- แบบสัมภาษณ์	5	20.00
- แบบสังเกต	17	68.00
- แบบสรุปการนิเทศ	18	72.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
5. การกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดช่วงเวลา ดังนี้	25	100.00
- ก่อนการดำเนินงาน	8	32.00
- ระหว่างการดำเนินงาน	13	52.00
- เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน	19	76.00
6. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ได้กำหนด	3	12.00
- กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้	22	88.00
- ตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	9	40.91
- พิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	10	45.45
- พิจารณาว่าการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่	13	59.09
- ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วถึง	14	63.64

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
		จำนวน	ร้อยละ
7.	เกณฑ์กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่มี	5	20.00
	- มีเกณฑ์ ดังนี้	20	80.00
	- กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน	15	75.00
	- กำหนดตามลักษณะเนื้อหาของการนิเทศภายในโรงเรียน	12	60.00
	- กำหนดตามความถนัดของผู้ประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	7	35.00
	- กำหนดตามช่วงเวลาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	7	35.00
	- กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	9	45.00
	- กำหนดตามความรู้พื้นฐานของผู้ใช้เครื่องมือการประเมินผล	5	25.00
8.	การกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่กำหนด	4	16.00
	- กำหนดใช้เครื่องมือดังนี้	21	84.00
	- แบบสอบถาม	5	23.81
	- แบบทดสอบ	1	4.76
	- แบบสำรวจ	7	33.33
	- แบบสัมภาษณ์	5	23.81
	- แบบสังเกต	21	100.00
	- แบบสรุปการนิเทศ	11	52.38

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
9. การกำหนดขอบข่ายสาระของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่กำหนด	3	12.00
- กำหนดขอบข่ายสาระดังนี้	22	88.00
- วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	15	68.18
- บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	12	54.55
- งบประมาณในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	5	22.73
- เครื่องมือในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	10	45.45
- เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	13	59.09
- เทคนิคและกิจกรรมในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	10	45.45
- วิธีการส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน	6	27.27
- การกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	12	54.55
10. การมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน		
- ไม่ได้มอบหมาย	1	4.00
- มอบหมายผู้ที่เกี่ยวข้องคือ	24	96.00
- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	12	50.00
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	14	58.33
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	21	87.50
- หัวหน้างาน	13	58.17
- ตัวแทนครูในโรงเรียน	7	29.17
- ครูต้นแบบ ครูแกนนำ	1	4.17

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
11. การกำหนดวิธีการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- กำหนดดังนี้	25	100.00
- รายงานด้วยวาจา	6	24.00
- รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร	18	72.00
- จัดทำรายงานอย่างเป็นทางการ	12	48.00
- จัดทำป้ายนิเทศเสนอผลงาน	2	8.00
- จัดทำสรุปรายงานประจำปี	11	44.00
12. การกำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่จะนำมารายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน		
- กำหนดดังนี้	25	100.00
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	14	56.00
- ผลการปฏิบัติงาน	15	60.00
- คุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	16	64.00
- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน	7	28.00
- บรรยากาศและความรู้สึกที่เกี่ยวข้อง	4	16.00
- ปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ	18	72.00
- ปฏิทินปฏิบัติงาน	10	40.00
13. วิธีการนำเสนอผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มี	1	4.00
- มีวิธีการดังนี้	24	96.00
- การประชุมชี้แจง	13	54.17
- การจัดทำบันทึกแจ้งให้ทราบ	7	29.17
- การแจ้งให้ทราบเป็นการส่วนตัว	10	41.67
- การจัดป้ายนิเทศเสนอผลงานของโรงเรียน	2	8.33
- การจัดนิทรรศการวิชาการร่วมกันทั้งโรงเรียน	4	16.67
- การจัดทำรายงานการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน	17	70.83

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.80 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไข ปัญหาได้อย่างทันที่ คิดเป็นร้อยละ 69.57 รองลงมาคือ ตรวจสอบความพร้อมของบุคลากรก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.52 และ ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.74

การกำหนดขอบข่ายสาระที่จะประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนดขอบข่ายสาระ ความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.57 และ สารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.74

การกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดเครื่องมือเป็นแบบสรูปการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ แบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 68.00 และ แบบทดสอบ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00

การกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ ระหว่างการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และก่อนการดำเนินงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 92.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 8.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการกำหนด

วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาคือ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 59.09 และตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.91

เกณฑ์กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ ไม่มีเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีเกณฑ์ ส่วนใหญ่มีเกณฑ์กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ กำหนดตามลักษณะเนื้อหาของการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และ กำหนดตามความรู้พื้นฐานของผู้ใช้เครื่องมือการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00

การกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 16.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่กำหนดเครื่องมือเป็นแบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ แบบสรุปการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 52.38 และ แบบทดสอบ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.76

การกำหนดขอบข่ายสาระของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 88.00 และ ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการกำหนด ส่วนใหญ่มีการขอบข่ายสาระวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมาคือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.09 และ งบประมาณในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.73

การมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ ไม่มีการมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 4.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีการมอบหมาย ส่วนใหญ่มีการมอบหมายผู้เกี่ยวข้องคือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.33 และครูต้นแบบ ครูแกนนำ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.17

การกำหนดวิธีการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ

จัดทำรายงานอย่างเป็นทางการ คิดเป็นร้อยละ 48.00 และจัดทำป้ายนิเทศเสนอผลงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00

การกำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่จะนำมารายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานทุกคนตอบว่า มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100.00 คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มีการกำหนดข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ คุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 64.00 และบรรยากาศและความรู้สึกที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.00

วิธีการนำเสนอผลการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ ไม่มีวิธีการ คิดเป็นร้อยละ 4.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีวิธีการ ส่วนใหญ่มีวิธีการ คือ การจัดทำรายงานการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาคือ การประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 54.17 และ การจัดทำป้ายนิเทศเสนอผลงานของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ด้านการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติงานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และกำหนดนโยบายโดยปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 36.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบโดยแจ้งผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และแจ้งผ่านตารางการนิเทศเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 80.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบโดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และเพื่อสร้างความมั่นใจในวิชาชีพให้แก่ครูเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 96.00 และคณะกรรมการหลักสูตรและกลุ่มบริหารวิชาการ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ เจ้าหน้าที่งานนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 68.00 และให้ครูและบุคลากรเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีเกณฑ์

พิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติตำแหน่งงาน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และ มีความเสียสละ มีความเป็นผู้นำ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และสร้างและประสานสัมพันธ์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายหน้าที่ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และศึกษาจากข้อมูลการประเมินภายในและผลสอบ NT และ O – NET เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพิจารณาจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนโดยจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 81.82 และวิเคราะห์หาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.45 โรงเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดแผนงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการระดมสมองจากครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.82 และ แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.45 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 64.00 และหัวหน้าระดับชั้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และตัวแทนครูเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยการจัดทำแผนงาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และการประเมินแผนงาน/โครงการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.00 และกำหนดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวก เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียม

ความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.65 และส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้นเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และหัวหน้างานโสตทัศนศึกษาและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยจัดสรรงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเงินสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดเกณฑ์คือมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู คิดเป็นร้อยละ 95.24 และสะดวกในการเคลื่อนย้ายหรือปรับแต่งให้เหมาะสมแก่การใช้งานเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.29 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยจัดเตรียมเครื่องมือคือแบบบันทึกการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 73.91 และวิดีโอทัศน์และวิทยุเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.70 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดระยะเวลาภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน และเดือนละ 2 ครั้ง / คน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.35 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้เกณฑ์พิจารณาในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยพิจารณาจากความพร้อมของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 84.00 และความพร้อมขององค์ประกอบอื่นๆ เช่น สถานที่ งบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบการเตรียมการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 76.00 และเจ้าหน้าที่งานนิเทศภายในโรงเรียน และครูชำนาญการพิเศษ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดคุณสมบัติคือ รู้วิธีการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินแผนงาน/โครงการของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.17 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดประเด็นในการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 86.96 และกำหนดเครื่องมือในการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมเครื่องมือที่จะ

ใช้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเตรียมเครื่องมือเป็นแบบบันทึก คิดเป็นร้อยละ 60.00 และแบบสำรวจ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาการสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดช่วงเวลารายงานเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 56.52 และ รายงานเป็นช่วงๆ เช่น เมื่อดำเนินงานไประยะหนึ่งต้องรายงานให้ทราบ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.48

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดตามแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเสนอแนะ คิดเป็นร้อยละ 73.91 และกำหนดตามแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.39 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 93.13 และการสาธิตการสอน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.70 โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 78.26 และจัดประกาศเผยแพร่ผลงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยวิธีการสังเกตการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 76.00 และเพื่อจัดโปรแกรมการเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดช่วงเวลาหลังการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.19 และช่วงเวลาการเตรียมการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 88.80 และ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 69.57 และเพื่อตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.74 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดขอบข่ายสาระที่จะประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดขอบข่ายสาระด้านความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.91 และสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ

21.74 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดเครื่องมือเป็นแบบสรุปรูปการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 72.00 และแบบทดสอบเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดช่วงเวลาเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และ ก่อนการดำเนินงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 63.64 และตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.91 โรงเรียนส่วนใหญ่มีเกณฑ์กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และกำหนดตามความรู้พื้นฐานของผู้ใช้เครื่องมือการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดเครื่องมือเป็นแบบสังเกต คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ แบบทดสอบ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.76 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดขอบข่ายสาระของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดขอบข่ายสาระตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.18 และงบประมาณในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.73

โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 87.50 และครูต้นแบบ ครูแกนนำ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.17

โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดวิธีการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 72.00 และจัดทำป้ายนิเทศเสนอผลงาน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่จะนำมารายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดให้รายงานข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 72.00 และ บรรยายากศและความรู้สึกที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.00 โรงเรียนส่วนใหญ่มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการจัดทำรายงานการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และการจัดป้ายนิเทศเสนอผลงานของโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		N = 25	
		จำนวน	ร้อยละ
1.	ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน		
	- ไม่มีปัญหา	14	56.00
	- มีปัญหา ได้แก่	11	44.00
	- นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไม่ชัดเจน	2	18.18
	- ครูและบุคลากรในโรงเรียน ไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร	6	54.55
	- ครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	3	27.27
	- ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงาน	4	36.36
2.	ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่มีปัญหา	20	80.00
	- มีปัญหา ได้แก่	5	20.00
	- คณะกรรมการไม่เต็มใจในหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง	1	20.00
	- คณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3	60.00
	- บุคลากรที่แต่งตั้งมีตำแหน่งซ้ำซ้อน	4	80.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ		
- ไม่มีปัญหา	12	48.00
- มีปัญหา ได้แก่	13	52.00
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	1	7.69
- บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำ	10	76.92
- บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	6	46.15
4. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ		
- ไม่มีปัญหา	19	76.00
- มีปัญหา ได้แก่	6	24.00
- มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก	6	100.00
- ข้อมูลที่ใช้ประกอบการดำเนินงานไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ	2	33.33
5. ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	20	80.00
- มีปัญหา ได้แก่	5	20.00
- บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน	1	20.00
- ขาดการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติงาน	3	60.00
- ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการศึกษามาก่อน	1	20.00
- ไม่มีเอกสารประกอบเพื่อศึกษาการวางแผนการปฏิบัติงาน	2	40.00
- มีเวลาจำกัดในการวางแผนการปฏิบัติงาน	4	80.00
- มีภาระงานอื่นแทรกเข้ามา	4	80.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
6. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร		
- ไม่มีปัญหา	13	52.00
- มีปัญหา ได้แก่	12	48.00
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	2	16.67
- บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ	4	33.33
- บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอ	8	66.67
- ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่อง การนิเทศการศึกษา	4	33.33
- ขาดการสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด	2	16.67
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเตรียมบุคลากร	1	8.33
7. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณ เครื่องมือสำหรับการนิเทศภายใน โรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	20	80.00
- มีปัญหา ได้แก่	5	20.00
- ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง	3	60.00
- บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเครื่องมือ	2	40.00
- บุคลากรไม่มีเวลาจัดเตรียมเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายใน โรงเรียน	1	20.00
- เครื่องมือที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	1	20.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
8. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	12	48.00
- มีปัญหา ได้แก่	13	52.00
- ขาดการวางแผนร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน	2	15.38
- บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมได้	13	100.00
9. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	19	76.00
- มีปัญหา ได้แก่	6	24.00
- ขาดเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล	4	66.67
- ขาดเครื่องมือในการประเมินผล	1	16.67
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2	33.33
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล	5	83.33

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 56.44 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไม่ชัดเจน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.18

ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรที่แต่งตั้งมี

ตำแหน่งซ้ำซ้อน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ คณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 และคณะกรรมการไม่เต็มใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่งตั้ง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 52.00 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 48.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมาคือ บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 46.15 และขาดความร่วมมือจากบุคลากร เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.69

ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 76.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 24.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 100.00 และข้อมูลที่ใช้ประกอบการดำเนินงานไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า มีเวลาจำกัดในการวางแผนปฏิบัติงาน และมีภาระงานอื่นแทรกเข้ามา คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ ขาดการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และบุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 52.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 48.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่า มีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอและขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.33 และขาดงบประมาณในการเตรียมบุคลากร เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 52.00 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 48.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ ขาดการวางแผนร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.38

ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 76.00 และมีปัญหา คิดเป็น ร้อยละ 24.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ ขาดเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ ขาดเครื่องมือในการ ประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัตินิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ปัญหาการปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	17	68.00
- มีปัญหา ได้แก่	8	32.00
- บุคลากรไม่มีความรู้และทักษะในเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	6	75.00
- บุคลากรไม่มีประสบการณ์ในการนิเทศภายในโรงเรียน	2	25.00
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4	50.00
- ขาดเครื่องมือและสื่อประกอบการใช้เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	2	25.00
- บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการนิเทศภายในโรงเรียน	1	12.50
2. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	19	76.00
- มีปัญหา ได้แก่	6	24.00
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2	33.33
- ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง	5	83.33
- บุคลากรในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	1	16.67
- บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน	3	50.00
- ไม่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศภายในโรงเรียน	2	33.33

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัญหาการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	9	36.00
- มีปัญหา ได้แก่	16	64.00
- ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน ที่ชัดเจน	4	25.00
- บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน	12	75.00
- ไม่สามารถปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียนได้ตามปฏิทินงานที่กำหนดไว้	6	37.50

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมกรณิศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรไม่มีความรู้และทักษะในการเลือกกิจกรรมกรณิศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.50

ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกรณิศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 76.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 24.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องกรณิศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67

ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.00 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 36.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณิศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ

ไม่สามารถปฏิบัติกรณีพิเศษภายในโรงเรียนได้ตามปฏิทินงานที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ
ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติกรณีพิเศษภายในโรงเรียนที่ชัดเจน เป็น
ส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3.2 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็น ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	N = 25	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	17	68.00
- มีปัญหา ได้แก่	8	32.00
- ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน	4	50.00
- ผู้รับหน้าที่รายงานผลไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน	3	37.50
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	2	25.00
- ไม่มีการกำหนดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่แน่นอน	2	25.00
- ไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม	1	12.50
- แบบฟอร์มในการประเมินมีขั้นตอนมาก	2	25.00

จากตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.00 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 32.00 คณะกรรมการดำเนินงานที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ผู้รับหน้าที่รายงานผลไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ ไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.50

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ด้านปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ปัญหาการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 54.55 และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไม่ชัดเจน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.18 ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ บุคลากรที่แต่งตั้งมีตำแหน่งซ้ำซ้อน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และคณะกรรมการไม่เต็มใจในหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ปัญหาที่พบคือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำ และขาดความร่วมมือจากบุคลากร เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.69 ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 100.00 และข้อมูลที่ใช้ประกอบการดำเนินงานไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ มีเวลาจำกัดในการวางแผนปฏิบัติงาน และมีภาระงานอื่นแทรกเข้ามา คิดเป็นร้อยละ 80.00 และบุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และขาดงบประมาณในการเตรียมบุคลากร เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ปัญหาที่พบคือ บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และขาดการวางแผนร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.38 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 83.33 และ ขาดเครื่องมือในการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67

ด้านปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ บุคลากรไม่มีความรู้และทักษะในการเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.50 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มี

ปัญหา พบปัญหาคือ ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.33 และ บุคลากรในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ปัญหาที่พบคือ บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00

ด้านปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ส่วนโรงเรียนที่มีปัญหา พบปัญหาคือ ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอน แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

- 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 2.2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 2.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3.3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

สถานภาพ	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	156	35.54
- หญิง	283	64.46
2. อายุ		
- น้อยกว่า 26 ปี	18	4.10
- 26 – 35 ปี	72	16.40
- 36 – 45 ปี	100	22.78
- 46 – 55 ปี	220	50.11
- มากกว่า 55 ปี	29	6.61
3. อายุราชการ		
- น้อยกว่า 11 ปี	79	18.00
- 11 – 15 ปี	59	13.44
- 16 – 20 ปี	76	17.31
- 21 – 25 ปี	72	16.40
- มากกว่า 25 ปี	153	34.85
4. วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	374	85.19
- ปริญญาโท	65	14.81
5. จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ในปีการศึกษา 2549		
- น้อยกว่า 12 ชั่วโมง	15	3.42
- 12 – 16 ชั่วโมง	124	28.25
- 17 – 20 ชั่วโมง	185	42.14
- มากกว่า 20 ชั่วโมง	115	26.20

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สถานภาพ	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
6. การปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้		
- กลุ่มสาระการเรียนรู้	415	94.53
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	24	5.47
7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา		
- ไม่เคย	359	81.78
- เคย	80	18.22
8. สาระการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา		
- การนิเทศภายในองค์กรจัดโดยสถาบันราชภัฏ จำนวน 2 วัน	7	8.75
- Peer observation จัดโดย British council และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 – 5 วัน	1	1.25
- การนิเทศการศึกษา จัดโดยสถานศึกษาต้นสังกัด จำนวน 1 – 2 วัน	54	67.50
- ครูผู้ร่วมนิเทศ จัดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 วัน	1	1.25
- การนิเทศภายในโรงเรียน จัดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 วัน	37	46.25

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.46 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.54 ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.11 รองลงมาคืออายุระหว่าง 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.78 ในด้านอายุราชการ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.85 รองลงมาคืออายุราชการน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.00 ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.19 รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14.81 ในด้านจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ในปีการศึกษา 2549 ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีจำนวนชั่วโมงสอน 17 – 20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 42.14 รองลงมาคือ 12 – 16 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 28.25 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 94.53 และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 5.47 ในด้านการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา

คิดเป็นร้อยละ 81.78 และเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.22 ในด้านสาระที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรการนิเทศการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาคือ หลักสูตรการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.25 และหลักสูตร Peer observation และครูผู้ร่วมนิเทศ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.25

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการนิเทศภายใน โรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ

	การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	
	จำนวน	ร้อยละ
n = 439		
1. การรับทราบและเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่ทราบ	20	4.56
- ทราบ โดยวิธีการดังนี้	419	95.44
- ผู้บริหารประชุมชี้แจง	347	82.82
- ศึกษาจากเอกสารที่กำหนดให้	175	41.77
- ศึกษาด้วยตนเอง	110	26.25
2. การมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	282	64.24
- มีส่วนร่วมดังนี้	157	35.76
- เป็นผู้เสนอชื่อบุคลากรในโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นคณะกรรมการ	73	46.50
- เป็นผู้ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาและวิธีการคัดเลือก คณะกรรมการ	34	21.66
- เป็นผู้ร่วมพิจารณาบุคลากรในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ	57	36.31
- สมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ	15	6.37

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
3. การมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	145	33.03
- มีส่วนร่วมดังนี้	294	66.97
- มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล	242	82.31
- มีส่วนร่วมเป็นผู้จัดลำดับความสำคัญของปัญหา	54	18.37
- มีส่วนร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	83	28.23
- มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	45	15.31
4. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	188	42.82
- มีส่วนร่วมดังนี้	251	57.18
- มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	111	44.22
- มีส่วนร่วมในการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน	138	54.98
- มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานวิเคราะห์	34	13.55
- มีส่วนร่วมวางแผนในการปฏิบัติงาน	77	30.68
5. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	182	41.46
- มีส่วนร่วม ดังนี้	257	58.54
- มีส่วนร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเตรียมจัดทำแผนการนิเทศ	182	70.82
- มีส่วนร่วมปรึกษาหารือในการกำหนดงานหรือ โครงการนิเทศ	84	32.68
- มีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศ	69	26.85
- มีส่วนร่วมวางแผนการประเมินงานหรือ โครงการนิเทศ	56	21.79

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		
6. การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	144	32.80
- มีส่วนร่วม ดังนี้	295	67.20
- เข้าร่วมประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	237	80.34
- เข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนจัดขึ้น	78	26.44
- เข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น	41	13.90
- ศึกษาเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนจัดหาให้ศึกษา	83	28.14
7. การมีส่วนร่วมในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	302	68.79
- มีส่วนร่วม ดังนี้	137	31.21
- ร่วมจัดหางบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ	57	41.61
- ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ	63	45.99
- ร่วมพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ	48	35.04
- ร่วมพัฒนาเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ	28	20.44

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
8. การมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	269	61.28
- มีส่วนร่วม ดังนี้	170	38.72
- ร่วมกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	127	74.71
- ร่วมจัดทำตารางการนิเทศภายในโรงเรียน	85	50.00

จากตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การรับทราบและเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า รับทราบ คิดเป็นร้อยละ 95.44 และ ไม่รับทราบ คิดเป็นร้อยละ 4.56 ครูผู้สอนที่ตอบว่ารับทราบ ส่วนใหญ่รับทราบโดยผู้บริหารประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 82.82 รองลงมาคือ ศึกษาจากเอกสารที่กำหนดให้ คิดเป็นร้อยละ 41.77 และ ศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 26.25

การมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 64.24 และ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 35.76 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้เสนอชื่อบุคลากรในโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมาคือ เป็นผู้ร่วมพิจารณาบุคลากรในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 36.37 และสมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.37

การมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 66.97 และ ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 33.03 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 85.31 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา คิดเป็นร้อยละ 28.23 และ มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.31

การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 57.18 และไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 42.82 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการระดมสมองของครู และบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.98 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการ ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.22 และ มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานวิเคราะห์ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.55

การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 58.54 และไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 41.46 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามี ส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเตรียมจัดทำ แผนการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 70.82 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมปรึกษาหารือในการกำหนดงานหรือ โครงการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 32.68 และ มีส่วนร่วมวางแผนการประเมินงานหรือโครงการนิเทศ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.79

การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 67.20 และ ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 32.80 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมประชุมครูและบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.34 รองลงมาคือ ศึกษาเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนจัดหา ให้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.14 และ เข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาตามที่หน่วยงาน หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.90

การมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 61.28 และ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 38.72 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกำหนดระยะเวลาดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.71 และร่วมจัดทำตารางการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.00

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ

การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	265	60.36
- มีส่วนร่วมดังนี้	174	39.64
- ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	76	43.68
- ร่วมพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	114	65.52
2. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	123	28.02
- มีส่วนร่วมดังนี้	316	71.98
- ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน	147	46.52
- เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรในโรงเรียน	47	14.87
- เป็นผู้หาแหล่งความรู้มาเสนอให้แก่คณะครู	47	14.87
- ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน	69	21.84
- ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน	230	72.78
- ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือสำหรับ การนิเทศภายในโรงเรียน	16	5.06

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
3. การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน		
- ไม่ได้รับการสนับสนุน	55	12.53
- ได้รับการสนับสนุน ดังนี้	384	87.47
- งบประมาณ	132	34.38
- เครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน	117	30.47
- การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	301	78.39
- ขวัญและกำลังใจ	184	47.92
4. การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	212	48.29
- มีส่วนร่วมดังนี้	227	51.71
- ร่วมปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	105	46.26
- ช่วยรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป	119	52.42
- ร่วมตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	42	18.50
- ร่วมกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	80	35.24
- ร่วมสรุปการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	56	24.67

จากตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 60.36 และ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 39.64 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.52 และ มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.68

การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 71.98 และ ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 28.02 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.78 รองลงมาคือ ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.52 และ มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.06

การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ได้รับการสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 87.47 และ ไม่ได้รับการสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 12.53 ครูผู้สอนที่ตอบว่าได้รับการสนับสนุน ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 78.39 รองลงมาคือ ขวัญและกำลังใจ คิดเป็นร้อยละ 47.92 และ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.47

การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 51.71 และ ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 48.29 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยช่วยรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 52.42 รองลงมาคือ ร่วมปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.26 และ มีส่วนร่วมตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.50

2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็น
ค่าความถี่และค่าร้อยละ

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	285	64.92
- มีส่วนร่วม ดังนี้	154	35.08
- ร่วมกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียน	40	25.97
- ร่วมพิจารณาบุคลากรผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินผล การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	56	36.36
- เป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน	55	35.71
- เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการประเมินผลแก่บุคลากร ในโรงเรียน	16	10.39
- ร่วมพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินผล	45	29.22
- ร่วมกำหนดระยะเวลาการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน	46	29.87
- ร่วมกำหนดรูปแบบการนำเสนอผลประเมินการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียน	30	19.48

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
2. การมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	231	52.62
- มีส่วนร่วมดังนี้	208	47.38
- ร่วมเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการประเมินผล	84	40.38
- เป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการดำเนินงาน โดยตรง	44	21.15
- เป็นผู้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน	49	23.56
- เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือสรุปรายงาน	110	52.88
- เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดทำเครื่องมือประเมินผล	25	12.02
- เป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือประเมินผลต่อคณะกรรมการประเมินผล	21	10.10
3. การนำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้		
- ไม่ได้นำไปใช้	74	16.86
- นำไปใช้ ดังนี้	365	83.14
- แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา	244	66.85
- นำไปปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมด	104	28.49
- นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยตรง	215	58.90
- นำไปแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน	111	30.41
4. การมีส่วนร่วมในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีส่วนร่วม	200	45.56
- มีส่วนร่วม ดังนี้	239	54.44
- เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้รายงานผลการประเมินสรุปผลรวม	56	23.43
- เป็นผู้รายงานผลการประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ	137	57.32
- เป็นผู้รับทราบผลของการรายงาน	113	47.28

จากตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 64.92 และ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 35.08 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมพิจารณาบุคลากรผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ เป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.71 และมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการประเมินผลแก่บุคลากรในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.39

การมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 52.62 และ มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 47.38 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือสรุปรายงาน คิดเป็นร้อยละ 52.88 รองลงมาคือ ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 40.83 และมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือประเมินผลต่อคณะกรรมการประเมินผลเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.10

การนำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีการนำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 83.14 และ ไม่มีการนำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 16.86 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีการนำไปใช้ ส่วนใหญ่นำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.85 รองลงมาคือ นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยตรง คิดเป็นร้อยละ 58.90 และ นำไปปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมด เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 28.49

การมีส่วนร่วมในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 54.44 และ ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 45.56 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้รายงานผลการประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 57.32 รองลงมาคือ เป็นผู้รับทราบผลของการรายงาน คิดเป็นร้อยละ 47.28 และเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้รายงานผลการประเมินสรุปผลรวม เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.43

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่ง อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ด้านการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน พบว่า การรับทราบและเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ รับทราบ โดยผู้บริหารประชุมชี้แจง คิดเป็นร้อยละ 82.82 และ ศึกษาด้วยตนเอง เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 26.25 การมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนร่วมจะมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้เสนอชื่อบุคลากรในโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นคณะกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 46.50 และ สมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.37 การมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม โดยเป็นผู้ให้ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 85.31 และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.31 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมในการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.98 และมีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานวิเคราะห์ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.55 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเตรียมจัดทำแผนการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 70.82 และมีส่วนร่วมวางแผนการประเมินงานหรือโครงการนิเทศ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.79 การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม คิดโดยมีส่วนร่วมประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.34 และเข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.90 การมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมโดยร่วมกำหนดระยะเวลาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.71 และ ร่วมจัดทำตารางการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.00

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.52 และมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.68 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.78 และมีส่วนร่วมให้

การสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.06 การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนโดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 78.39 และได้รับการสนับสนุนในเรื่องเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.47 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยช่วยรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 52.42 และมีส่วนร่วมตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.50

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมโดยพิจารณาบุคลากรผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และ มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการประเมินผลแก่บุคลากรในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.39 การมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือสรุปรายงาน คิดเป็นร้อยละ 52.88 และมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือประเมินผลต่อคณะกรรมการประเมินผล เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.10 การนำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้ ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ โดยนำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.85 และนำไปปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมด เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 28.49 การมีส่วนร่วมในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมเป็นผู้รายงานผลการประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 57.32 และเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้รายงานผลการประเมินสรุปผลรวม เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.43

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน		n = 439	
		จำนวน	ร้อยละ
1.	ปัญหาเกี่ยวกับการทราบนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่มีปัญหา	352	80.18
	- มีปัญหา ได้แก่	87	19.82
	- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	29	33.33
	- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	62	71.26
2.	ปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ		
	- ไม่มีปัญหา	278	63.33
	- มีปัญหา ได้แก่	161	36.67
	- มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก	79	49.07
	- วิธีการไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน	33	20.50
	- ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน	18	11.18
	- ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน	51	31.68
	- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากคณะครู	55	34.16
	- ขาดงบประมาณสนับสนุน	51	31.68
3.	ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน		
	- ไม่มีปัญหา	315	71.75
	- มีปัญหา ได้แก่	124	28.25
	- ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผน	19	15.32
	- ขาดการประชุมเพื่อวางแผน	43	34.68
	- ผู้บริหารตัดสินใจและพิจารณาวางแผนโดยลำพัง	22	17.74
	- ขาดการติดตาม ควบคุม กำกับในแต่ละขั้นตอน	82	66.13

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร		
- ไม่มีปัญหา	294	66.97
- มีปัญหา ได้แก่	145	33.03
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากร	47	32.41
- บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ	65	44.83
- บุคลากรไม่เข้าใจแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน	58	40.00
- ผู้นิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากรในโรงเรียน	38	26.21
- ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษา	27	18.62
- ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเตรียมบุคลากร	32	22.07
5. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	311	70.84
- มีปัญหา ได้แก่	128	29.16
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	17	13.28
- ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง	65	50.78
- บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเครื่องมือ	36	28.13
- บุคลากรไม่มีเวลาจัดเตรียมเครื่องมือ	36	28.13
- เครื่องมือที่มีอยู่ไม่มีความทันสมัย	20	15.63
- เครื่องมือที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	19	14.84
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน	30	23.44

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
6. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	281	64.01
- มีปัญหา ได้แก่	158	35.99
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	12	7.59
- ไม่มีการวางแผนอย่างต่อเนื่อง	54	34.18
- บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศที่เหมาะสมได้	89	56.33
- ไม่นำสารสนเทศจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมากำหนดช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	41	25.95
- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	47	29.75
7. ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	299	68.11
- มีปัญหา ได้แก่	140	31.89
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	10	7.14
- ไม่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจากผู้บริหาร	45	32.14
- ขาดเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล	31	22.14
- ขาดเครื่องมือในการประเมินผล	24	17.14
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ	47	33.57
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล	62	44.29

จากตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับการรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 80.18 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 19.82 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ไม่ได้รับความ

ร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.26 และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33

ปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 63.33 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 36.67 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 49.07 รองลงมาคือไม่ได้รับความร่วมมือจากคณะครู คิดเป็นร้อยละ 34.16 และ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 11.18

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 71.75 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 28.25 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ขาดการติดตาม ควบคุม กำกับในแต่ละขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 66.13 รองลงมาคือ ขาดการประชุมเพื่อวางแผน คิดเป็นร้อยละ 34.68 และ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.32

ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.97 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 33.03 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 44.83 รองลงมาคือ บุคลากรไม่เข้าใจแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ ขาดความร่วมมือจากบุคลากร เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.41

ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 70.84 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 29.16 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 50.78 รองลงมาคือ บุคลากรไม่มีพื้นความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเครื่องมือ และบุคลากรไม่มีเวลาจัดเตรียมเครื่องมือ คิดเป็นร้อยละ 28.13 และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.28

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.01 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 35.99 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่ พบว่า บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศที่เหมาะสมได้ คิดเป็นร้อยละ 56.33 รองลงมาคือ ไม่มีการวางแผนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.18 และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.59

ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.11 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 31.89 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่ พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการ

ประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 44.29 รองลงมาคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ คิดเป็น ร้อยละ 33.57 และ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็น ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	286	65.15
- มีปัญหา ได้แก่	153	34.85
- ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ	23	15.03
- คณะครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ	61	39.87
- คณะครูไม่ให้ความสำคัญในการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ	74	48.37
- มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลา	72	47.06
2. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	290	66.06
- มีปัญหา ได้แก่	149	33.94
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	13	8.72
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	53	35.57
- ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง	81	54.36
- คณะครูในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่	60	40.27
- ไม่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศภายในโรงเรียน	47	31.54

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัญหาการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
3. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	274	62.41
- มีปัญหา ได้แก่	165	37.59
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ	5	3.03
- ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติ การณ์เทศภายในโรงเรียน ที่ชัดเจน	68	41.21
- บุคลากรไม่สามารถติดตามการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน ได้ตามกำหนด	98	59.39
- บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้กำกับติดตามการปฏิบัติการณ์เทศ ภายในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การณ์เทศการศึกษา	57	34.55

จากตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 65.15 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 34.85 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า คณะครูไม่ให้ความสำคัญในการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการณ์เทศ คิดเป็นร้อยละ 48.37 รองลงมาคือ มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลา คิดเป็นร้อยละ 47.06 และผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและกิจกรรมการณ์เทศ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.03

ปัญหาเกี่ยวกับส่งเสริมสนับสนุนการณ์เทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.06 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 33.94 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.36 รองลงมาคือ คณะครูในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 40.27 และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.72

ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 62.41 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 37.59

ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า บุคลากรไม่สามารถติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนได้ตามกำหนด คิดเป็นร้อยละ 59.39 รองลงมาคือ ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับ ติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 41.27 และ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.03

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนจำแนกเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	n = 439	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	265	60.36
- มีปัญหา ได้แก่	174	39.64
- ผู้บริหาร ไม่ได้แจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน	23	13.22
- ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สามารถติดตามการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและตามที่กำหนด	94	54.02
- ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน	46	26.44
- ผู้ประเมินไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้	39	22.41
- ผู้รับหน้าที่รายงานผลไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน	27	15.52
- ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	53	30.46
- วิธีการประเมินผลไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการ	28	16.09
- ไม่มีกำหนดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่แน่นอน	44	25.29
- ไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม	33	18.97
- ไม่มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินที่เหมาะสม	36	20.69

จากตารางที่ 14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 60.36 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 39.64 ครูผู้สอนที่ตอบว่ามีปัญหา ส่วนใหญ่พบว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สามารถติดตามการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและตามที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.02 รองลงมาคือ ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 30.46 และผู้บริหารไม่ได้แจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 13.22

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรที่ศึกษาได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาข้อมูลจากตัวแทนของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นจำนวน 31 คน และกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ) Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 331 คน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจเลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มๆ ละ 2 คน ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 17 คน จาก 31 โรงเรียน รวมเป็นจำนวน 527 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 558 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จากแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 558 ฉบับ ได้รับคืนอย่างสมบูรณ์จำนวน 474 ฉบับ จำแนกเป็นฉบับของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.65 และฉบับของครูผู้สอน จำนวน 439 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.30 จากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบ
โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของ
คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี มีอายุราชการ
มากกว่า 25 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน 6 – 10 ปี มีหน้าที่รับผิดชอบใน
คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรองประธานคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ไม่เคย
เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนโดยกำหนดให้
สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้
บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบโดยแจ้งผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ใน
การนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบโดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัด
กระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการ
คัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
เสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก
คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติ
ตำแหน่งงาน มีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมี
หน้าที่ให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มีการ
กำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ
ความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายหน้าที่ให้หัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ มีวิธีการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการ
ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการ
มอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น
ผู้ดำเนินการ มีการใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของ

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพิจารณาจัดทำโครงการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ มีวิธีการวิเคราะห์ความต้องการ จำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ ได้ข้อมูลในการกำหนดแผนงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการระดม สมองจากครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการ มอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการกำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดย การจัดทำแผนงาน/โครงการ มีการดำเนินการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดทำ แผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนใน การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจง นโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มีการมอบหมาย ผู้รับผิดชอบในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็น มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดสรรงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนคือ มีความ เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู มีการเตรียมเครื่องมือสำหรับการ ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดเตรียมเครื่องมือคือ แบบบันทึกการนิเทศ มีการกำหนด ระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดระยะเวลาภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน มีการใช้เกณฑ์พิจารณาในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดย พิจารณาจากความพร้อมของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบ การเตรียมการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ มีการกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียนคือ รู้วิธีการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ ภายในโรงเรียนกำหนด มีการกำหนดประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผล มีการเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเตรียมเครื่องมือเป็นแบบบันทึก มีการ กำหนดช่วงเวลาการสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คือรายงานเมื่อเสร็จสิ้นการ ดำเนินงานแล้ว

1.2.2 การปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน

มีการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเสนอแนะ มีการกำหนดกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยกำหนดกิจกรรมการประชุมปฏิบัติการ มีการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติงาน มีการกำหนดวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยการสังเกตการปฏิบัติงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู มีการกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียนคือหลังการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน

1.2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

มีการมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ มีการกำหนดขอบข่ายสาระที่จะประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนคือ ความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแบบสรุปการนิเทศ มีการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการเตรียมการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียนคือ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของการดำเนินงานได้อย่างทันที่ มีเกณฑ์กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน มีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน เป็นแบบสังเกต มีการกำหนดขอบข่ายสาระของการประเมินผลการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน ตามขอบข่ายสาระวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มีการมอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ มีการกำหนดวิธีการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยกำหนดรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการกำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่จะนำมารายงานผลการประเมินการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยกำหนดให้รายงานข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินผลการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน โดยการจัดทำรายงานการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน และปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน แต่พบปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ คือ ปัญหาบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำ และพบปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ปัญหาบุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้

1.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน แต่พบปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ปัญหาบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3.3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบ
โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของ
ครูผู้สอน แยกวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46 – 55 ปี มีอายุราชการมากกว่า 25 ปี
วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ในปีการศึกษา 2549 17 – 20
ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้และไม่เคยเข้ารับการ
อบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่รับทราบและเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศ
ภายในโรงเรียนโดยผู้บริหารประชุมชี้แจง มีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน
โรงเรียน โดยเป็นผู้เสนอชื่อบุคลากรในโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นคณะกรรมการ มีส่วน
ร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
โดยเป็นผู้ให้ข้อมูล มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายใน
โรงเรียนโดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ
ภายในโรงเรียน โดยร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเตรียมจัดทำแผนการ
นิเทศ มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในการดำเนินงานการนิเทศภายใน
โรงเรียน โดยร่วมประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ของ
การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาดำเนินงานการนิเทศ
ภายในโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมโดยร่วม
กำหนดระยะเวลาดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2.2 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม โดยร่วมพิจารณาเลือกใช้กิจกรรม
การนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการ
นิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่
ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน โดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มี
ส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยช่วยรวบรวมปัญหาเพื่อ
ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป

2.2.3 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมโดยพิจารณาบุคลากรผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม สำหรับครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือสรุปรายงาน ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้ โดยนำไปแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเป็นผู้รายงานผลการประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3.1 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3.3 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มีข้อควรอภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนและปัญหา

1.1 การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

จากการศึกษาด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนในสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนในสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทุกคนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นการดำเนินงานตามงาน หรือโครงการต่างๆ จะบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ที่กล่าวว่า ถ้าโรงเรียนมีแผนงานที่ดีตั้งแต่ต้นแล้ว การปฏิบัติงานย่อมมีประสิทธิภาพสูง นอกจากนี้ ชารี มณีศรี (2538) ยังกล่าวสนับสนุนว่า การกำหนด

แผนการนิเทศ จะทำให้การนิเทศมีระบบการทำงานเป็นที่ยอมรับ เพราะขั้นตอนต่างๆ จะต้องกระทำเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การจัดแผน จัดงาน จัดคน ระบบควบคุมและประเมินผล

ในด้านการเงินนโยบายและวัตถุประสงค์ให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแจ้งให้ทราบโดยผู้บริหารประชุมชี้แจง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า บุคลากรที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จคือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา อุทธิเสน (2532) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะเป็นแรงกระตุ้นให้ครูเกิดความตื่นตัวทางการนิเทศดีกว่าผู้อื่น และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) ได้นำเสนอแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษาว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้แจ้งนโยบายแก่ครูอาจารย์ในโรงเรียน คณะครูอาจารย์จะได้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องเริ่มมีการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนอกจากจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนแล้ว การมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทำหน้าที่ประสานงานกับครูและบุคลากรในโรงเรียนถือว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสายงานวิชาการของโรงเรียน เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากที่สุด ดังที่ อาคม จันทร์สุนทร (2526) กล่าวถึงหัวหน้าหมวดวิชาไว้ว่า หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้บริหารระดับแรกของครู ถ้าหัวหน้าหมวดวิชาทุกคนปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายในอย่างมีหลักการและชำนาญแล้ว จะเกิดผลดีในด้านประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน และผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสังัด อุทรานันท์ (2530) ที่กล่าวว่า การนิเทศที่จัดขึ้นมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน ซึ่งได้แก่การสอนให้ดีขึ้น และวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวสนับสนุนว่า การจัดให้มีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนของครู

ในด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมผู้เสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ และพิจารณาคุณสมบัติจากตำแหน่งงาน และคณะกรรมการมีหน้าที่ให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมและสร้างความรู้สึกร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติงาน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบคอบและทำ

ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลในฐานะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการนิเทศการศึกษาที่ควรเป็นประชาธิปไตย มีการเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอาจจะกำหนดเป็นรูปแบบคณะกรรมการ ดังที่ ชารี มณีสรี (2530) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตย และวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ทั้งด้านความคิดเห็นและการกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539) ที่เสนอแนวทางว่า โรงเรียนควรใช้วิธีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยการพิจารณาร่วมกันของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีการศึกษาด้วยการระดมสมองของครูและบุคลากรของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียนในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมีความจำเป็นเพราะจะทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลเบื้องต้นแท้จริงที่จะนำไปพิจารณาจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน อีกทั้งจะทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนักในภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนันทนา เต่าทอง (2542) ที่ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำมาพิจารณาร่วมกับสภาพความสำเร็จของงานที่ต้องการว่ามีความดีกว่า หรือด้อยกว่า ถ้าดีกว่าแสดงว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข แต่ถ้าด้อยกว่า ก็แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น และ วัชรา เล่าเรียนดี (2545) กล่าวว่า ก่อนที่จะดำเนินการวางแผน เสนอโครงการ และกำหนดแนวทางวิธีดำเนินการและระยะเวลาในการดำเนินการ จะต้องมีการสอบถามความต้องการ ศึกษาปัญหา แล้วจึงนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาตัดสินใจเลือกและเสนอโครงการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและคณาจารย์ทุกคน นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ ในการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากจะช่วยจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อประหยัดทรัพยากรต่างๆ เช่น คน และงบประมาณ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการวางแผนปฏิบัติงานของ สันต์ ชรรณบำรุง (2524) ว่า การกำหนดลำดับงานแต่ละโครงการ ย่อมมีลำดับความสำคัญต่างกัน โครงการใดรีบด่วนก็ต้องทำก่อน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นควรจะดำเนินการตามความเห็นของ สัจ

อุทรานันท์ (2530) ที่ว่า ควรจะศึกษาข้อมูลจากบุคคล 3 ฝ่าย คือ นักเรียน ครู และบุคคลในชุมชน จึงจะทำให้ได้สารสนเทศที่ควบล้วน

ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มอบหมายให้รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและคณะกรรมการฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบในการ กำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้และครูผู้สอนมีส่วนร่วมจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยมี ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนไม่ว่าจะมีลักษณะ คณะกรรมการหรือการเปิดโอกาสให้ครูร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบแผนงาน/โครงการ นิเทศภายในโรงเรียนจะมีส่วนช่วยให้มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี เพราะครูผู้สอนจะเกิด ความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของการดำเนินงานในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสร้าง ขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของครูใหญ่ในการสร้างขวัญกำลังใจ ตามที่ คิมบอลด์ ไวลด์ และจอห์น ที โลเวล (Kimball Wiles and John T. Lovell) อ้างถึงใน วไลร์ตัน บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวไว้ว่า ในการสร้างขวัญของครู ครูใหญ่มีหน้าที่ช่วยให้ครูมีส่วน ร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่างๆ ของโรงเรียน และในการช่วยกันคิดช่วยกันทำ ย่อมทำ ให้เกิดความคิดในการพัฒนางานอย่างกว้างขวาง ดังนั้น การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดย ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม น่าจะช่วยให้การดำเนินแผนงาน/โครงการนิเทศภายใน โรงเรียนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ด้านการเตรียมบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อม ให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยให้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ สัจด์ อุทรานันท์ (2530) ว่า ก่อนดำเนินการโครงการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องให้ครูได้เตรียมตัวในเรื่องการนิเทศการศึกษา รูปแบบการนิเทศ เทคนิคทักษะในการนิเทศที่จำเป็น ซึ่งอาจจะจัดประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการ หรือจัดหาเอกสารความรู้ให้ศึกษา เป็นต้น และ กิติมา ปรีดีติลล (2532) ได้เสนอแนะกิจกรรมเพื่อ เตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศไว้หลายวิธี คือ การฝึกอบรม การลาศึกษาต่อ การ ประชุมสัมมนา นอกจากนี้ มานพ กาละดี อ้างถึงใน สมานจิตร์ พงษ์สนาม (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของงานนิเทศภายในโรงเรียนส่วนหนึ่งอยู่ที่การพัฒนากุศลกรให้เกิดความรู้ความ เข้าใจถึงกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูมี ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความมั่นใจ มีแนวทางใน การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน และมีความเข้าใจตรงกันเดียวกัน เพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาคม ทรงกลด (2539) ที่กล่าวว่า การเตรียมบุคลากร ทุกคนให้มีความเข้าใจตรงกันและมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศก่อนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จะ ทำให้บุคลากรเกิดการยอมรับการนิเทศและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจและมีความสุข

ด้านการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายใน

โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรับผิดชอบ มีการจัดสรรงบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษา การเลือกใช้เครื่องมือสำหรับการดำเนินการจะพิจารณาจากความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู โรงเรียนส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบบันทึกการนิเทศ ซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการเตรียมงบประมาณในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินการ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทราบรายละเอียดของงบประมาณทั้งหมดของโรงเรียน และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ แต่ในการเตรียมเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัดและสาระของการปฏิบัติการนิเทศของครูมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณและการจัดหาเครื่องมือสำหรับการนิเทศการศึกษาของ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ที่กล่าวว่า งานงบประมาณจะเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งงบประมาณซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดแผนงานและโครงการที่จะทำในแต่ละปี โดยให้มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างประหยัด ทั้งจากงบประมาณแผ่นดิน และจากเงินนอกงบประมาณหรือบริหารโครงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเงินงบประมาณที่ได้จัดการนิเทศการศึกษาต้องจัดเตรียมและใช้เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอ จะทำให้การนิเทศเป็นไปด้วยความสะดวกและบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้านการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดช่วงเวลาภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน โดยพิจารณาจากความพร้อมของผู้รับการนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศควรที่จะเกิดจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เนื่องจากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทราบภาระงานและช่วงเวลาที่เหมาะสมของตนเอง ทั้งนี้การปฏิบัติการนิเทศจะเกิดขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศของ สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) ที่เสนอว่า การกำหนดปฏิทินการนิเทศควรที่จะกำหนดจากความพร้อมร่วมกันของครูในโรงเรียน เป็นการใช้อัตกถรร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ นอกจากนี้การกำหนดข้อตกลงจะต้องสอดคล้องกับปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน เหมาะสมกับคาบเวลา ชั่วโมงสองของหลักสูตรด้วย

ด้านการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดำเนินการ ผู้ประเมินผลการ

ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องรู้วิธีการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนด ประเด็นการประเมินผลกำหนดตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผล มีการเตรียมแบบบันทึกเป็นเครื่องมือที่จะใช้การประเมินผล มีการกำหนดช่วงเวลาการสรุปผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้เตรียมการประเมินและสรุปผลมีความเหมาะสม เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจึงทำให้รู้เกณฑ์การประเมินผล อีกทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ใกล้ชิดกับครูผู้สอนจึงสามารถสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ที่กล่าวว่า หลักการหนึ่งของการประเมินผลโครงการนิเทศการศึกษา คือ การประเมินผลจะต้องทำติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ และจะต้องถือจุดมุ่งหมายของโครงการเป็นมาตรฐานเป็นสำคัญ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลประเภทใด ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศเป็นสำคัญ ดังที่ กิตติมา ปริดีดิถ (2532) กล่าวว่า การเลือกเครื่องมือในการประเมินเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์ และจำนวนความเที่ยงตรงที่ต้องการการเลือกเครื่องมือ ควรจะเลือกโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณสมบัติที่ดี คือ ความเป็นปรนัย มีความเชื่อถือได้ เที่ยงตรง และง่ายต่อการจัดทำและการให้คะแนน เสียค่าใช้จ่ายน้อย และให้ผลตามที่ต้องการ

1.2 ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

สำหรับปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ไม่มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ไม่มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ส่วนปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่พบคือ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งปัญหาทั้งสองปัญหามีลักษณะที่เหมือนกัน คือ บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถให้คำแนะนำในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รวมทั้งไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในที่เหมาะสมได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงว่าครูและบุคลากรในโรงเรียนมีภาระงานมาก เนื่องจากครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องทำงานอื่นนอกจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งในขณะนี้ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่ของการปฏิรูปการเรียนรู้ ภาระงานอื่นนอกจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมตัวใน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ครูทั่วไปกำลังประสบอยู่ ดังนั้น ช่วงเวลาที่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศจะว่างตรงกันจึงมีน้อย ซึ่งมีผลกระทบต่อช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้บ้าง หากผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าจะมีส่งผลให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของตนเองแล้ว การนิเทศภายในโรงเรียนจะดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

2. การปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนและปัญหา

2.1 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ด้านการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดตามแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเสนอแนะ โดยใช้วิธีการประชุมชี้แจง และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติของครูและบุคลากรในโรงเรียน การนิเทศจะบรรลุเป้าหมายจะต้องเลือกใช้กิจกรรมอย่างเหมาะสม ดังที่ สจัด อุทรานันท์ (2530) ว่า ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายกิจกรรมประกอบกันเพื่อใช้ในการนิเทศนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมและหลักเกณฑ์ในการเลือกกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อจะได้เลือกกิจกรรมต่างๆ มาใช้สำหรับการนิเทศอย่างได้ผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัชรวิภา เถาเรียนดี (2548) ที่กล่าวไว้ว่า ก่อนที่จะเลือกกิจกรรมนิเทศใดๆ ไปใช้นั้น ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. จุดประสงค์ของการนิเทศ
2. ขนาดกลุ่มของผู้รับการนิเทศ
3. ประสบการณ์หรือประโยชน์โดยตรงที่ผู้รับการนิเทศจะได้รับ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นอกจากนั้นผู้ที่มีหน้าที่เลือกใช้กิจกรรมการนิเทศควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพและปัญหาของโรงเรียนด้วย

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้มีด้วยการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติ ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียนและเพื่อนร่วมงาน โดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียนและเพื่อนร่วมงานมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้ดำเนินการสอดคล้องกับหลักการนิเทศ

การศึกษาที่ เซอจิโอแวนนี และ สตาร์เรทท์ (Sergiovani and Starratt) อ้างใน วไลร์ตัน บัญญัติ (2538) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินการนิเทศภายในมีการส่งเสริมและสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงาน มีการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี เลิศอักษร (2544) ที่พบว่า การจัดการนิเทศครูเครือข่ายของครูแกนนำตาม โครงการส่งเสริมและ พัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ครูแกนนำส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานการนิเทศจากทางด้านบุคลากรคือ เพื่อนครูแกนนำด้วยกันเอง โดยการให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ ให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มที่และเต็มใจมากขึ้น ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานก็จะลดลงไปด้วย

ด้านการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์เทศภายใน โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดวิธีการกำกับติดตามโดยใช้การสังเกตการปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู มีการกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามหลังจากปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การกำกับติดตามเป็นกระบวนการหนึ่งของการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีการกำกับติดตามด้วยการสังเกตจะช่วยให้บรรยากาศการปฏิบัติงานราบรื่น ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะรู้สึกไม่ถูกจับผิด และการกำหนดวัตถุประสงค์ในการกำกับติดตามจะทำให้ทราบแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปใช้ทิศทางเดียวกัน ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐและชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2525) กล่าวว่า การติดตามผลการนิเทศเพื่อทำให้รู้ว่าผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจตรงกันในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย หรือวิธีการปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนด หากมีปัญหาและอุปสรรคใดๆ ในการทำงานจะได้ช่วยเหลือสนับสนุน ซึ่งแนะนำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

2.2 ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

สำหรับปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในโดยวิธีการประชุมชี้แจง ซึ่งจะกำหนดเป็นปฏิทินที่แน่นอนและที่กระทบกับเวลาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู สำหรับปัญหาบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตาม เนื่องจากการกำกับติดตามเป็นภาระงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากงานการจัดกระบวนการ

เรียนรู้ของครูซึ่งเป็นงานประจำที่ครูจะต้องปฏิบัติทุกคน และทั้งครูผู้รับมอบหมายให้กำกับติดตาม อาจมีเวลาว่างไม่ตรงกับครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ จึงทำให้มีปัญหาดังกล่าว

3. การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนและปัญหา

3.1 การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน

ด้านการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง มีการกำหนดสาระการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนในขอบข่ายความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในของครูและบุคลากรในโรงเรียน และใช้แบบสรุปรูปการนิเทศเป็นเครื่องมือในการประเมินผล สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินและสรุปผลและไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเตรียมการเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศจะทำให้ทราบข้อมูลที่แท้จริงจากครูผู้รับการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2530) กล่าวว่า การประเมินผลการนิเทศจะได้ผลดีเพียงใดนั้นควรมุ่งเน้นการประเมินผลการทำงานร่วมกับผู้รับการนิเทศโดยตรง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา อุทธิเสน (2532) ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการส่งเสริมระบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเมินผลโครงการการนิเทศงานวิชาการของหมวดวิชา ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายใน และจากผลการวิจัยของผู้วิจัย พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จะมีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการดำเนินงานทุกโรงเรียน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับผลการวิจัย เพราะในการดำเนินงานอาจมีครูหรือบุคลากรในโรงเรียนบางส่วนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถ่องแท้ ซึ่งหากโรงเรียนไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนจะไม่มีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ดังนั้น จึงควรมีการประเมินผลในทุกกระบวนการ สอดคล้องความเห็นของ อาคม ทรงกลด (2539) ว่า การประเมินผลการเตรียมความพร้อมทำให้รู้และเข้าใจในศักยภาพและความพร้อมในด้านต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไป เช่นเดียวกับแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนที่สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) เสนอว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการประเมินผล การดำเนินงานทุกขั้นตอน และนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลประเมินกระบวนการทำงาน ดังที่ กนกกร นัทรหิรัญเลิศ (2546) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้ทราบว่าการ ปฏิบัติงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และมีปัญหาใดเกิดขึ้น ซึ่งถ้าผลการประเมินพบว่าการ นิเทศไม่ตอบสนอง ผู้นิเทศก็จะได้ระดมความคิด แสวงหาวิธีในการนิเทศเพื่อให้ตอบสนองต่อ วัตถุประสงค์ ส่วนผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมิน และสรุปผลและไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้วิจัยเห็นว่า ในการประเมินผลการดำเนินงานการ นิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดให้ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีโอกาสปรึกษาหารือ ร่วมกัน จะทำให้ผลการประเมินที่ได้เป็นที่ยอมรับ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ดังที่ ชาญชัย อาจินสมาจาร(2547) กล่าวว่า การประเมินผลจะ ประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ลักษณะหนึ่งของการประเมินผล ที่ดี คือ การประเมินผลต้องอาศัยความร่วมมือร่วมกัน

ด้านการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน ส่วนใหญ่กำหนดให้ประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน โดย กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลเพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดบกพร่องของการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ มีการกำหนดเกณฑ์ การใช้เครื่องมือตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการ ประเมิน มีการกำหนดขอบข่ายการประเมินตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน โดย มอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการกำหนดให้ รายงานผลการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรในรายละเอียดที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและ ข้อเสนอแนะต่างๆ สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนไปใช้แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา และมีส่วนร่วมเป็นผู้รายงานผลการ ประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินผลการนิเทศเมื่อสิ้นสุด การดำเนินงานอาจจะไม่เพียงพอต่อการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน เพราะ ระหว่างปฏิบัติงานอาจจะประสบปัญหาที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลเพื่อให้ ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดบกพร่องของ การดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้การประเมินผลดังกล่าวจะช่วยให้เห็นข้อบกพร่องของการ ดำเนินงาน จึงควรกำหนดให้มีการประเมินและรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบตลอด ระยะเวลาปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนจะได้ช่วยเหลือแก้ไขหรืออำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ยง วัชชวัลคุ (2524) กล่าวว่า การ ประเมินผลการนิเทศ จะต้องกระทำต่อเนื่องกัน และกระทำเป็นระยะตลอดเวลาที่นิเทศ ส่วนการ

รายงานผลการประเมินนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การรายงานผลการปฏิบัติงานในงาน/โครงการครู รับผิดชอบและกำหนดให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรมีความเหมาะสม เพราะครูจะเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองได้ดีที่สุด และยังสามารถเก็บเป็นร่องรอยสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในครั้งต่อไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหลักการประเมินโครงการนิเทศของ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ว่า การประเมินผลโครงการนิเทศควรมีการวัดผลสมาชิกที่ร่วมงานและผลงานกลุ่มด้วยการให้ประเมินตนเองและประเมินโดยบุคคลอื่น และควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่ง วัชรรา เล่าเรียนดี (2548) กล่าวเช่นเดียวกันว่า การประเมินโครงการนิเทศที่สำคัญจะต้องมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การประเมินผลลัพท์การนิเทศจะต้องมาจากตัวผู้นิเทศ ครูผู้รับการนิเทศ และนักเรียน สำหรับรายละเอียดในการรายงานผลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ไม่เพียงพอเนื่องจากระหว่างการปฏิบัติงานการนิเทศอาจจะพบปัญหาอื่นๆ ในขั้นตอนหรือกระบวนการต่างๆ ดังนั้น ควรจะมีการกำหนดเนื้อหาสาระการรายงานผลที่มีรายละเอียดครอบคลุมการดำเนินงานทุกด้าน เช่น รายงานผลตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของ สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี (2548) ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context)
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
- 3) ด้านกระบวนการ (Process)
- 4) ด้านผลผลิตหรือผลลัพท์ (Output)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหามีความสำคัญผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนตั้งแต่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การพัฒนา ช่วยเหลือ ปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงานของครูทุกคนในโรงเรียน หากไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้อย่างจริงจังก็จะทำให้สูญเสียทั้งงบประมาณและเวลา อาจกล่าวได้ว่าผลลัพท์สำคัญที่สุดของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน คือ คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคุณภาพของนักเรียนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2530) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จของการนิเทศก็คือ สัมฤทธิ์ผลในการเรียน และกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2 ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

สำหรับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จะพบ

ปัญหาข้างคือ ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สามารถติดตามการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและตามที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการดำเนินงานอาจจะมีการงานอื่นมาก ทำให้ไม่สามารถติดตามประเมินผลการนิเทศได้ตรงตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้หากโรงเรียนมีการมอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในรูปของคณะกรรมการที่ชัดเจน รวมไปถึงการมอบหมายนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดชั่วโมงการสอนของครูให้มีความเหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่และปริมาณงานที่ครูต้องปฏิบัติ เช่น หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรืองานพิเศษอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ควรสร้างความตระหนักให้โรงเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในหน่วยงานที่ถูกต้องตามหลักการนิเทศการศึกษา ด้วยการจัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่โรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน โดยจัดส่งให้แก่โรงเรียนทุกโรงอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยศึกษาต่อเฉพาะด้านเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เพื่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างทั่วถึง

3. ผู้บริหารควรพิจารณาและสนับสนุนการจัดสรรภาระงานให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนสามารถดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรปรึกษาหารือร่วมกันกำหนดช่วงเวลากการนิเทศที่เหมาะสมตามความพร้อมของตนเอง เพื่อให้เกิดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในแต่ละภูมิภาค ตามประเภทของโรงเรียน เป็นกรณีศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกกร นัตรหิรัญเลิศ. การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

กรมสามัญศึกษา. แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบการนิเทศเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเอง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

กัลยา หอยทอง. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

กิติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2532.

การศึกษา กรุงเทพมหานคร, สำนัก. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา, 2540.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. นิเทศภายในเชิงปฏิบัติการเอกสารปีทอง การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2532.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือครูบริหารโรงเรียน : การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. เอกสาร สน. ที่ 56/5234. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2534 (อัดสำเนา)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แผนหลักโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน **Master Plan of Lab School Project**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พรึกหวานการพิมพ์, 2542.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียน. หน่วยศึกษานิเทศก์ เอกสารวิชาการลำดับที่ 10, 2534.

จินตนา เสงจันทร์. พฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนเบิกไพร – คุ้มพะยอม สปอ.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

- จิระศักดิ์ ยิ่งภคตรา. การนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- จური ยับยั้ง. การนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. การนิเทศการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร, 2523.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. การนิเทศการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร, 2525.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. การนิเทศการศึกษา EDUCATION SUPERVISION. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ K & P BOOKS, 2547.
- ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศิลปাবรรณาคาร, 2538.
- ทวี ศันสนีย์พันธุ์. ทำไมจะต้องมีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน. **คู่มือปริทัศน์ 13**. (มีนาคม 2531): 46 – 50.
- ทองหล่อ ตุ่มทองคำ. การปฏิบัติงานนิเทศภายในของกลุ่มผู้นิเทศโรงเรียนวัดมะเกลือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- นันทนา เต่าทอง. การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. การนิเทศการศึกษา : ชี้นำนักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอส เอ็ม เอ็ม, 2529.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, 2534.
- นิคม นิธิปรีชา. การนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- นิติตันน์ปีที่ 2 สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. รายงานการฝึกปฏิบัติงานทาง การนิเทศ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร เรื่อง โครงการส่งเสริมการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. (อัดสำเนา)

- บุญธรรม พุทธิวงศ์. การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขาจังหวัดตาก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. การนิเทศการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร: 2544.
- ไพศาล เทียมเวช. การศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการ
การเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- มนัสวี จริยวัฒน์วิจิตร. การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนจังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2543.
- มาลี กิจเจริญ. การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2548.
- ยง วัชชวัลคุ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์, 2524.
- ยุทธนา คำกระ. การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- รุ่งเรือง ชุมพาลี. เตรียมพร้อมอย่างไรให้เป็นต้นแบบโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพมหานคร: 2548.
- รัชณี ไชยสิทธิ์. ความต้องการในการนิเทศภายในของครูเพื่อส่งเสริมด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มชนบุรีใต้. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- วชิรา วงษ์เทียง. การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2539.
- วัชรา เล่าเรียนดี. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ. นครปฐม: โครงการส่งเสริม
การผลิตตำราและเอกสารการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2545.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสาร
การสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2548.
- วิจิตร วรุตบางกรู และคณะ. **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิทยากร, 2524.
- วินัย เกษมเศรษฐ์. “หลักการและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา.” ใน **ประมวลบทความการนิเทศ
การศึกษา ปี 2521** หน้า 3 – 40. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา,
2521.
- วิมลชยา เกตตะพันธ์. **สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
เทศบาล เขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาคการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- วราภรณ์ โทณะพันธ์. **สภาพและปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของหมวดวิชาสังคมศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วีระชาย กำเนิดมณี. **การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาคการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พรศิวกการพิมพ์, 2536.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พรศิวกการพิมพ์, 2538.
- ศศิธร เผลิมรอด. **การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศิริพงษ์ อังคจินดา. **กระบวนการนิเทศในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน**. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2546.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. **ผลการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ระหว่าง
ปีงบประมาณ 2547 – 2549**. กรุงเทพมหานคร, 2549. (อัดสำเนา)
- สังัด อุทรานันท์. **การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ**. กรุงเทพมหานคร: วงเดือนการพิมพ์,
2526.
- สังัด อุทรานันท์. **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2530.

สไตล ศรีสวัสดิ์. การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ลีปนันท เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูป

การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2518.

สมานจิตร พงษ์สนาม. การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

สามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สันต์ ธรรมบำรุง. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วรุฒิกิจการพิมพ์, 2524.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวทางดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน.

กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา, 2532.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวทางดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน.

กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2539. (อัดสำเนา)

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวทางการนิเทศการศึกษา กรมสามัญศึกษา .

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาธรรม, 2539.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. บันทึกไว้ในแผ่นดิน บทสรุปการนิเทศ ศน. ศศ. .

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

สายัณห์ ผาน้อย. ลักษณะที่ดีครูไทยในอนาคต. ประชากรศึกษา 37. (พฤษภาคม 2530) : 17.

สาลินี เลิศอัคฆากร. การศึกษาการจัดการนิเทศครูเครือข่ายของครูแกนนำตามโครงการส่งเสริม

และพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สุจิตรา อุทธิเสน. การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการส่งเสริมระบบ

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2532.

โสภานิต เบ็ญจวิไลกุล. การนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของครูจังหวัด

นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

- ลำเรียง กุจิรพันธ์. การเปรียบเทียบระดับการนิเทศการศึกษาภายในของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- อาคม จันทรสุนทร. การศึกษางานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อาคม ทรงกลด. การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนต้นแบบเพื่อการนิเทศ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. หลักและแนวทางในการจัดกิจกรรมการนิเทศ
ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2525.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.

ภาษาอังกฤษ

- Adams, Harold P., and Dickey, Frank G. **Basic Principle of Supervision**. Eurasia: Publishing
House (Pvt.) 1969.
- Burton William H. and Bruckner, Lee J. **Supervision: A Social Process**. 3rd ed. New York:
Appleton-Century-Crofts, 1965.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Co., 1973.
- Harris, Ben M. **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey:
Prentice-Hall, Inc., 1985.
- Marks, James R. Stoop, Emery and King-Stoops, Joyce. **Handbook of Educational
Supervision: A guide for the Practitioner**, 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon, 1978.
- Oliver, Peer F. **Supervision for Today's Schools**. 3rd ed. New York: Longman, 1989.
- Wiles, Kimbal and Lowell, John T. **Supervision for Better Schools**. 5th ed. Englewood Cliffs,
New Jersey: Prentice-Hall, 1983.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ. วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.วิชรา เล่าเรียนดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
3. นางอุไร เอี่ยมสอาด ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนโสภณศิริราษฎร์
อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี
4. นางจำรัส ระหว่างบ้าน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
5. นางชัชเจน ไทยแท้ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ
ศูนย์บริหาร โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
6. ดร.อัญชลี เกษสุริยงค์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
ศูนย์บริหาร โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
7. นายรุ่งเรือง ชุมพาลีศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
8. นางคนึงนิจ อ่อนกุลศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษाराชบุรี เขต 1
9. นางวันทนา นาคใหญ่ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษाराชบุรี เขต 1

ภาคผนวก ข.
หนังสือขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศช 0512.6(2271)/0583

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิติตันประิณญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติตันศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิติตันภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิติตันผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0584

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชรา เล่าเรียนดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สถาบันวิทยสิริเมธี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0585

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อุไร เอี่ยมสอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0586

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จำรัส ระหว่างบ้าน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0587

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อัญชลี เกษสุริยงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0588

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณชัชเจน ไทยแท้

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0589

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณรุ่งเรือง ชุมพาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0590

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณคณิศ อ่อนกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิทยาลัย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศช 0512.6(2271)/0591

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวันทนา นาคใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิลาลัย นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาโท ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและ
ความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาโท การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง
อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน
ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศษ 0512.6(2271)/0592

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายกำพล วิลาลัย นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาโท ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาโท การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับตัวแทนคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน และครูผู้สอนในกลุ่มสาระ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกำพล วิลาลัย ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ภาคผนวก ค.

**รายชื่อโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
ที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน
ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1**

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

รายชื่อโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
 ที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน
 ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1

ที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	เขตพื้นที่การศึกษา
1	กันทรารมณ	กันทรารมย์	ศรีสะเกษ เขต 1
2	สายปัญญารังสิต	ธัญบุรี	ปทุมธานี เขต 2
3	สตรีประเสริฐศิลป์	เมืองตราด	ตราด
4	เหนือคลองประชาบำรุง	เหนือคลอง	กระบี่
5	เฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต	เมืองภูเก็ต	ภูเก็ต
6	พิมายวิทยา	พิมาย	นครราชสีมา เขต 7
7	อัมพวันวิทยาลัย	อัมพวา	สมุทรสงคราม
8	ปทุมรัตต์พิทยาคม	ปทุมรัตต์	ร้อยเอ็ด เขต 2
9	บ้านค่าย	บ้านค่าย	ระยอง เขต 1
10	สามเงาพิทยาคม	สามเงา	ตาก เขต 1
11	ไทยรัฐวิทยา 75	สายไหม	กรุงเทพมหานคร เขต 2
12	ภัทรญาณวิทยา	นครชัยศรี	นครปฐม เขต 2
13	กมลาไสย	กมลาไสย	กาฬสินธุ์ เขต 1
14	เตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ	เมือง	พิษณุโลก เขต 1
15	สันกำแพง	สันกำแพง	เชียงใหม่ เขต 1
16	กาวิละวิทยาลัย	เมืองเชียงใหม่	เชียงใหม่ เขต 1
17	เสด็จจวนชยางค์กุลวิทยา	เมืองลำปาง	ลำปาง เขต 1
18	วชิรธรรมสาธิต	พระโขนง	กรุงเทพมหานคร เขต 1
19	ควนขนุน	ควนขนุน	พัทลุง
20	เทพศิรินทร์พู่แค	เฉลิมพระเกียรติ	สระบุรี เขต 1
21	พนมทวนชนูปถัมภ์	พนมทวน	กาญจนบุรี เขต 2
22	พิมานพิทยาสรรค์	เมืองสตูล	สตูล
23	คีรีมาศพิทยาคม	คีรีมาศ	สุโขทัย เขต 1
24	พรานกระต่ายพิทยาคม	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร เขต 1
25	รัฐราษฎร์อุปถัมภ์	เมืองราชบุรี	ราชบุรี เขต 1
26	นนทบุรีพิทยาคม	เมืองนนทบุรี	นนทบุรี เขต 1
27	หนองบัวพิทยาคาร	เมืองหนองบัวลำภู	หนองบัวลำภู เขต 1

รายชื่อโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
 ที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียน
 ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	เขตพื้นที่การศึกษา
28	สุโขทัย-ลก	สุโขทัย-ลก	นราธิวาส เขต 2
29	สตรีระนอง	เมืองระนอง	ระนอง
30	เสนา"เสนาประสิทธิ์"	เสนา	พระนครศรีอยุธยา เขต 2
31	นวมราชานุสรณ์	เมืองนครนายก	นครนายก

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

**A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT**

สำหรับ

คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัย

นายกำพล วิลยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามฉบับที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ตัวแทนคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 47 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 13 ข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยส่วนรวม ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1 ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการ และเลขานุการคณะกรรมการ

ตอนที่ 1
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. น้อยกว่า 26 ปี 2. 26 – 35 ปี
 3. 36 – 45 ปี 4. 46 – 55 ปี
 5. มากกว่า 55 ปี
3. อายุราชการ 1. น้อยกว่า 11 ปี 2. 11 – 15 ปี
 3. 16 – 20 ปี 3. 21 – 25 ปี
 5. มากกว่า 25 ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด 1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท
 3. ปริญญาเอก 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
 1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน
 1. น้อยกว่า 6 ปี 2. 6 – 10 ปี
 3. 11 – 15 ปี 4. มากกว่า 15 ปี
7. หน้าที่รับผิดชอบในคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 1. ประธานคณะกรรมการ
 2. รองประธานคณะกรรมการ
 3. คณะกรรมการ
 4. เลขานุการ

8. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา

1. ไม่เคย 2. เคย

ถ้าเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา โปรดให้รายละเอียด

ครั้งที่	สาระที่เข้าอบรม/สัมมนา	หน่วยงานที่จัด	ระยะเวลา (วัน)
	 <p data-bbox="343 1444 1252 1691">สถาบันวิจัยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

ตอนที่ 2
ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (แต่ละข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ก. การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ในการกำหนดนโยบายของการนิเทศภายในโรงเรียนยึดหลักเกณฑ์ดังนี้
- 1. ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2. ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3. ปฏิบัติตามนโยบายของศูนย์บริหาร โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
 - 4. ปฏิบัติตามนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 5. สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน
 - 6. สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลักสำคัญ
 - 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบหรือไม่

- ไม่ได้แจ้งให้ทราบ
- แจ้งให้ทราบ โดยปฏิบัติดังนี้
- 1. แจ้งในที่ประชุมครูและบุคลากรของโรงเรียนประจำเดือน
 - 2. แจ้งผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3. แจ้งในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน
 - 4. แจ้งผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารของครูและบุคลากร
 - 5. แจ้งโดยการจัดทำเอกสารเผยแพร่
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ในการแข่งขันโยบาย โรงเรียนได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบหรือไม่

- ไม่ได้ชี้แจงให้ทราบ
- ชี้แจงให้ทราบ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้
1. พัฒนาปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ
 2. พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของครูในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 3. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
 4. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูขณะปฏิบัติงาน
 5. สร้างความมั่นใจในวิชาชีพให้แก่ครู
 6. แก้ไขสภาพปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มีการแต่งตั้ง
- มีการแต่งตั้ง โดยประกอบด้วยบุคลากรดังนี้
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 4. ครูชำนาญการพิเศษ
 5. ครูชำนาญการที่ได้รับการแต่งตั้ง
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. โรงเรียนได้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ
- ดำเนินการ โดยปฏิบัติดังนี้
- 1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาคุณสมบัติของคณะกรรมการตามความเหมาะสม
 - 2. ให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ
 - 3. ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ
 - 4. ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมมาร่วมเป็นคณะกรรมการ
 - 5. เปิดรับสมัครครูและบุคลากรในโรงเรียนผู้สนใจจะเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
6. โรงเรียนมีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่มีเกณฑ์พิจารณา
- มีเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกจากคุณสมบัติดังนี้
- 1. วุฒิการศึกษา
 - 2. ตำแหน่งงาน
 - 3. ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้
 - 4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
 - 5. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
 - 6. มีความเป็นผู้นำ
 - 7. มีความเสียสละ
 - 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

7. โรงเรียนกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้กำหนด
- มีการกำหนดหน้าที่ดังนี้
1. กำหนดแผนงานของโรงเรียน
 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแก่ผู้ดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. ให้การสนับสนุนและควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. สร้างและประสานสัมพันธ์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน
 5. ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. โรงเรียนได้กำหนดและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดโดยมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรต่อไปนี้
1. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 3. หัวหน้าระดับชั้น
 4. หัวหน้างาน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
9. โรงเรียนใช้วิธีการใดในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
- ไม่ใช้วิธีการใด
- ใช้วิธีการโดยเลือกใช้วิธีการดังนี้
1. ศึกษาโดยการวิจัย
 2. ศึกษาโดยการสังเกต
 3. ศึกษาโดยการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน
 4. ศึกษาโดยสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรในโรงเรียน
 5. ศึกษาโดยวิธีสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหาต่างๆ ภายในโรงเรียน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. โรงเรียนได้มอบหมายให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินการพิเศษภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้มอบหมาย
- มีการมอบหมายให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้
1. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 3. หัวหน้างาน
 4. หัวหน้าระดับชั้น
 5. ตัวแทนครู
 6. ครูทุกคนในโรงเรียน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
11. โรงเรียนได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพิจารณาจัดทำโครงการพิเศษภายในโรงเรียน หรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้ใช้
- ใช้กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยปฏิบัติดังนี้
1. กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของงาน
 2. จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของงาน
 3. วิเคราะห์หาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน
 4. วิเคราะห์ทางเลือกหรือกิจกรรมเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของงาน
 5. จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะดำเนินการ
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
12. โรงเรียนได้ใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของ ปัญหาและความต้องการที่จำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดแผนงานในการดำเนินงาน การพิเศษภายในโรงเรียน
- ไม่มีวิธีการวิเคราะห์
- มีการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการดังนี้
1. ใช้วิธีการระดมสมองจากครูและบุคลากรในโรงเรียน
 2. แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์
 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)

13. โรงเรียนได้มอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินงาน
การนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้มอบหมาย
- มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบ ดังนี้
- 1. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ
 - 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ
 - 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 4. หัวหน้างาน
 - 5. หัวหน้าระดับชั้น
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
14. โรงเรียนได้มอบหมายให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
อย่างไร
- ไม่ได้มอบหมาย
- มีการมอบหมายให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้
- 1. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3. หัวหน้างาน
 - 4. หัวหน้าระดับชั้น
 - 5. ตัวแทนครู
 - 6. ครูทุกคนในโรงเรียน
 - 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
15. โรงเรียนได้กำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้
- 1. เตรียมจัดทำแผน / โครงการ
 - 2. จัดทำแผนงาน / โครงการ
 - 3. ปฏิบัติแผนงาน / โครงการตามที่กำหนดไว้
 - 4. ประเมินแผนงาน / โครงการ
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

16. โรงเรียนได้ดำเนินการในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้ดำเนินการ
- ได้ดำเนินการ ดังนี้
1. ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผน / โครงการ
 2. จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. กำหนดปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. กำหนดวิธีการ/กิจกรรมที่ต้องการนิเทศภายในโรงเรียน
 5. กำหนดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมืออำนวยความสะดวก
 6. กำหนดแนวทางการเตรียมการสรุปและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
17. โรงเรียนได้เตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้เตรียม
- เตรียมความพร้อม โดยใช้วิธีการต่อไปนี้
1. ประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษาแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน
 3. ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น
 4. จัดทำเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนให้ศึกษาด้วยตนเอง
 5. ประชาสัมพันธ์แผนการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

18. โรงเรียนได้มอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
- ไม่ได้มอบหมาย
- มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบ ดังนี้
1. คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 4. หัวหน้างานการเงิน
 5. หัวหน้างานพัสดุ
 6. หัวหน้างานโสตทัศนศึกษา
 7. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)
19. โรงเรียนได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้จัดสรร
- ได้จัดสรรงบประมาณจาก
1. เงินบำรุงการศึกษา
 2. เงินงบประมาณ
 3. เงินสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา
 4. เงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
20. โรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- ได้กำหนด เกณฑ์ดังนี้
1. สะดวกในการเคลื่อนย้ายหรือปรับแต่งให้เหมาะสมแก่การใช้งาน
 2. เป็นเครื่องมือที่มีใช้ในโรงเรียนอยู่แล้ว
 3. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการดำเนินงานการนิเทศของครู
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

21. โรงเรียนได้เตรียมเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้เตรียม
- ได้เตรียมเครื่องมือต่อไปนี้
1. แบบบันทึกการนิเทศ
 2. แบบบันทึกการสังเกตการสอน
 3. วัตถุประสงค์
 4. วิทยุ
 5. เทปบันทึกเสียง
 6. ซีดีรอม
 7. Web Site ที่น่าสนใจ
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)
22. โรงเรียนได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้กำหนด
- ได้กำหนด โดยพิจารณาดังนี้
1. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง / คน
 2. เดือนละ 1 ครั้ง / คน
 3. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง / คน
 4. กำหนดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานตามผู้รับการนิเทศร้องขอ
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
23. โรงเรียนได้ใช้เกณฑ์พิจารณาในการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้ใช้
- ได้ใช้เกณฑ์ โดยพิจารณาจาก
1. ความพร้อมของครูและบุคลากรในโรงเรียน
 2. ความพร้อมของคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. ความพร้อมขององค์ประกอบอื่นๆ เช่น สถานที่ งบประมาณ และเครื่องมือ สำหรับการดำเนินงานการนิเทศของโรงเรียน
 4. ความพร้อมของผู้รับการนิเทศ
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

24. โรงเรียนได้กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร
- ไม่ได้มอบหมาย
- มีการมอบหมายให้บุคลากร ดังนี้
1. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 3. หัวหน้างาน
 4. หัวหน้าระดับชั้น
 5. ครูทุกคนในโรงเรียน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
25. โรงเรียนได้กำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- ได้กำหนด ไว้ดังนี้
1. รู้วิธีการประเมินตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนด
 2. เข้าใจวิธีการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. มีเวลาที่จะประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของการประเมิน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
26. โรงเรียนได้กำหนดประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดประเด็นดังนี้
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล
 2. กำหนดรายละเอียดในการประเมินผล
 3. กำหนดเครื่องมือในการประเมินผล
 4. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผล
 5. กำหนดบุคลากรผู้ประเมินผล
 6. กำหนดช่วงเวลาของการประเมินผล
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

27. โรงเรียนได้เตรียมเครื่องมือที่จะใช้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่ได้เตรียม
- ได้เตรียม เครื่องมือ ดังนี้
- 1. แบบสอบถาม
 - 2. แบบรายงาน
 - 3. แบบสัมภาษณ์
 - 4. แบบสังเกต
 - 5. แบบบันทึก
 - 6. แบบสำรวจ
 - 7. แบบสรุปการนิเทศ
 - 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

28. โรงเรียนได้กำหนดช่วงเวลาการสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่ได้กำหนด
- กำหนด ช่วงเวลาดังนี้
- 1. รายงานเป็นช่วงๆ เช่น เมื่อดำเนินงานไประยะหนึ่งต้องรายงานให้ทราบ
 - 2. รายงานเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว
 - 3. รายงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ หรือสิ้นปีการศึกษาเป็นการรายงานภาพรวมทั้งหมดของการดำเนินงานในรอบปี
 - 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

29. โรงเรียนได้กำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

- ไม่ได้กำหนด
- ได้กำหนด ไว้ดังนี้
- 1. กำหนดตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
 - 2. กำหนดตามแนวทางที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอแนะ
 - 3. กำหนดตามแนวทางที่ศูนย์บริหาร โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน
เสนอแนะ
 - 4. ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 5. กำหนดแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน โรงเรียน
เสนอแนะ
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

30. โรงเรียนได้กำหนดกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร

- ไม่ได้กำหนด
- ได้กำหนด ไว้ดังนี้
- 1. การประชุมชี้แจง
 - 2. การปรึกษาหารือ
 - 3. การสังเกตการสอน
 - 4. การสาธิตการสอน
 - 5. การเยี่ยมชมชั้นเรียน
 - 6. การประชุมอภิปราย
 - 7. การประชุมปฏิบัติการ
 - 8. การศึกษานอกสถานที่
 - 9. ห้องสมุด / ห้องวิชาการครู / ห้องศูนย์การเรียนรู้
 - 10. ป้ายนิเทศและนิทรรศการการนิเทศ
 - 11. อื่นๆ (โปรดระบุ)

31. โรงเรียนได้จัดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่ได้จัด
- จัด ดังต่อไปนี้
1. สร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน
 2. เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
 3. มีการชื่นชมและยอมรับความสำเร็จของการปฏิบัติงาน
 4. จัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงาน
 5. จัดประกาศเผยแพร่ผลงาน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
32. โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่กำหนด
- กำหนด โดยวิธีการดังนี้
1. ใช้แบบสอบถาม
 2. สังเกตการปฏิบัติงาน
 3. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง
 4. ให้มีการรายงานการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ
 5. การประชุมปรึกษาหารือ
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
33. โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่กำหนด
- กำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
1. เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. เพื่อรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
ในครั้งต่อไป
 3. ตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละชั้น
 4. เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของครู
 5. เพื่อจัดโปรแกรมการเรียน
 6. เพื่อปรับปรุงงานวิชาการ
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

34. โรงเรียนได้กำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่กำหนด
 - กำหนด ช่วงเวลาดังนี้
 - 1. การเตรียมการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน
 - 2. ระหว่างการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน
 - 3. หลังการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน
 - 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

35. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
- ไม่ได้มอบหมาย
- มอบหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคือ
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 4. หัวหน้างาน
 5. ตัวแทนครูในโรงเรียน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
36. โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อ
1. ตรวจสอบความพร้อมของบุคลากรก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. ตรวจสอบความพร้อมของสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. ตรวจสอบความเหมาะสมของช่วงเวลาก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. ทำให้ทราบสภาพก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

37. โรงเรียนได้กำหนดขอบข่ายสาระที่จะประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนด ขอบข่ายสาระดังนี้
1. ความเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนของครูและบุคลากรในโรงเรียน
 2. ความเหมาะสมของคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. สารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน
 4. ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
 5. การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน
 6. ความพอเพียงของงบประมาณ สื่อและวัสดุอุปกรณ์สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน
 7. ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน
 8. ความพร้อมของการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 9. อื่นๆ (โปรดระบุ)
38. โรงเรียนได้กำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่กำหนด
- กำหนด โดยใช้เครื่องมือดังนี้
1. แบบสอบถาม
 2. แบบทดสอบ
 3. แบบสำรวจ
 4. แบบสัมภาษณ์
 5. แบบสังเกต
 6. แบบสรุปการนิเทศ
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
39. โรงเรียนได้กำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนด โดยใช้ช่วงเวลาดังนี้
1. ก่อนการดำเนินงาน
 2. ระหว่างการดำเนินงาน
 3. เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

40. โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไว้
อย่างไร
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อ
1. ตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. พิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. พิจารณาว่าการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
 4. ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยของการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
41. โรงเรียนได้มีเกณฑ์กำหนดการเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มี
- มี โดยมีเกณฑ์ดังนี้
1. กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. กำหนดตามลักษณะเนื้อหาของการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. กำหนดตามความถนัดของผู้ประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. กำหนดตามช่วงเวลาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 5. กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 6. กำหนดตามความรู้พื้นฐานของผู้ใช้เครื่องมือการประเมินผล
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
42. โรงเรียนได้กำหนดเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่กำหนด
- กำหนด โดยใช้เครื่องมือดังนี้
1. แบบสอบถาม
 2. แบบทดสอบ
 3. แบบสำรวจ
 4. แบบสัมภาษณ์
 5. แบบสังเกต
 6. แบบสรุปการนิเทศ
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

43. โรงเรียนได้กำหนดขอบข่ายสาระของการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่กำหนด
- กำหนด โดยมีขอบข่ายสาระดังนี้
1. วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. บุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. งบประมาณในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. เครื่องมือในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 5. เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 6. เทคนิคและกิจกรรมในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 7. วิธีการส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 8. การกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
44. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
- ไม่ได้มอบหมาย
- มอบหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องคือ
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 4. หัวหน้างาน
 5. ตัวแทนครูในโรงเรียน
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
45. โรงเรียนได้กำหนดวิธีการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดไว้ดังนี้
1. รายงานด้วยวาจา
 2. รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร
 3. จัดทำรายงานอย่างเป็นทางการ
 4. จัดทำป้ายนิเทศเสนอผลงาน
 5. จัดทำสรุปรายงานประจำปี
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

46. โรงเรียนได้กำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่จะนำมารายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างไร

- ไม่ได้กำหนด
- กำหนดดังนี้
1. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 2. ผลการปฏิบัติงาน
 3. คุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 4. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน
 5. บรรยากาศและความรู้สึกที่เกี่ยวข้อง
 6. ปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะต่างๆ
 7. ปฏิทินปฏิบัติงาน
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

47. โรงเรียนได้มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีวิธีการดังนี้
1. การประชุมชี้แจง
 2. การจัดทำบันทึกแจ้งให้ทราบ
 3. การแจ้งให้ทราบเป็นการส่วนตัว
 4. การจัดป้ายนิเทศเสนอผลงานของโรงเรียน
 5. การจัดนิทรรศการวิชาการร่วมกันทั้งโรงเรียน
 6. การจัดทำรายงานการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (แต่ละข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ก. ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

1. โรงเรียนมีปัญหากับการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
 - ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ได้แก่
 1. นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไม่ชัดเจน
 2. ครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร
 3. ครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงาน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. โรงเรียนมีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
 - ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ได้แก่
 1. คณะกรรมการไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอย่างเพียงพอ
 2. คณะกรรมการไม่เต็มใจในหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง
 3. คณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้
 4. บุคลากรที่แต่งตั้งมีตำแหน่งซ้ำซ้อน
 5. บุคลากรไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่เมื่อได้รับการแต่งตั้ง
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการหรือไม่อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ได้แก่
 - 1. ขาดความร่วมมือจากบุคลากร
 - 2. บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการให้คำแนะนำ
 - 3. บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
 - 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ได้แก่
 - 1. ขั้นตอนที่กำหนดไว้มีมากเกินไป
 - 2. มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก
 - 3. วิธีการไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน
 - 4. ข้อมูลที่ใช้ประกอบการดำเนินงานไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
 - มีปัญหา ได้แก่
 - 1. บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการวางแผน
 - 2. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน
 - 3. ขาดการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติงาน
 - 4. ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการศึกษามาก่อน
 - 5. ไม่มีเอกสารประกอบเพื่อศึกษาการวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 6. มีเวลาจำกัดในการวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 7. มีภาระงานอื่นแทรกเข้ามา
 - 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ขาดความร่วมมือจากบุคลากร
 2. บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ
 3. บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอ
 4. ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องการศึกษา
 5. ขาดการสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด
 6. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเตรียมบุคลากร
 7. ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการเตรียมบุคลากร
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณ เครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน
 2. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง
 3. บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเครื่องมือ
 4. บุคลากรไม่มีเวลาจัดเตรียมสื่อ วัสดุและอุปกรณ์
 5. เครื่องมือที่มีอยู่ไม่มีความทันสมัย
 6. เครื่องมือที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
 7. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเตรียมบุคลากร
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ขาดการวางแผนร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน
 2. บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมได้
 3. ไม่นำสารสนเทศจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมา กำหนดช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

9. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
- 1. ขาดการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์
 - 2. ขาดเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล
 - 3. ขาดเครื่องมือในการประเมินผล
 - 4. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 5. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
- 1. บุคลากรไม่มีความรู้และทักษะในเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2. บุคลากรไม่มีประสบการณ์ในการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 3. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 4. ขาดเครื่องมือและสื่อประกอบการใช้เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
- 1. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 2. ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง
 - 3. บุคลากรในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่
 - 3. บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4. ไม่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนที่ชัดเจน
2. บุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน
3. บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้กำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
4. ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ตามปฏิทินงานที่กำหนดไว้
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

13. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน
2. ผู้ประเมิน ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
3. ผู้รับหน้าที่รายงานผลไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน
4. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. วิธีการประเมินผลไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการ
6. ไม่มีการกำหนดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่แน่นอน
7. ไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม
8. ไม่มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินที่เหมาะสม
9. แบบฟอร์มในการประเมินมีขั้นตอนมาก
10. อื่นๆ (โปรดระบุ)

**** ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ****

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

A STUDY OF INTERNAL SUPERVISION OPERATION IN SCHOOLS
IN THE LAB SCHOOL PROJECT

สำหรับ
ครูผู้สอน

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรชอด
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัย

นายกำพล วิลขาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 16 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 11 ข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยส่วนรวม ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันที่ผ่านการประเมินและรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่นที่ 1

ตอนที่ 1
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. น้อยกว่า 26 ปี 2. 26 – 35 ปี
 3. 36 – 45 ปี 4. 46 – 55 ปี
 5. มากกว่า 55 ปี

3. อายุราชการ

1. น้อยกว่า 11 ปี 2. 11 – 15 ปี
 3. 16 – 20 ปี 3. 21 – 25 ปี
 5. มากกว่า 25 ปี

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท
 3. ปริญญาเอก 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ในปีการศึกษา 2549 จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์

1. น้อยกว่า 12 ชั่วโมง
 2. 12 – 16 ชั่วโมง
 3. 17 – 20 ชั่วโมง
 4. มากกว่า 20 ชั่วโมง

6. การปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาหลักสูตรทางการนิเทศการศึกษา

1. ไม่เคย 2. เคย

ถ้าเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา โปรดให้รายละเอียด

ครั้งที่	สาระที่เข้าอบรม/สัมมนา	หน่วยงานที่จัด	ระยะเวลา (วัน)
	 <p data-bbox="343 1444 1252 1691">สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (แต่ละข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ก. การเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ท่านทราบและเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

ไม่ทราบ

ทราบ โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้บริหารประชุมชี้แจง

2. ศึกษาจากเอกสารที่กำหนดให้

3. ศึกษาด้วยตนเอง

4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

ไม่มี

มีส่วนร่วมดังนี้

1. เป็นผู้เสนอชื่อบุคลากรในโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นคณะกรรมการ

2. เป็นผู้ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาและวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการ

3. เป็นผู้ร่วมพิจารณาบุคลากรในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ

4. สมัครเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
1. มีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล
 2. มีส่วนร่วมเป็นผู้จัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 3. มีส่วนร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
 4. มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านมีส่วนร่วมในวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
1. มีส่วนร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. มีส่วนร่วมในการระดมสมองของครูและบุคลากรในโรงเรียน
 3. มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานวิเคราะห์
 4. มีส่วนร่วมวางแผนในการปฏิบัติงาน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม ดังนี้
1. มีส่วนร่วมปรึกษาหารือกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเตรียมจัดทำแผนการนิเทศ
 2. มีส่วนร่วมปรึกษาหารือในการกำหนดงานหรือโครงการนิเทศ
 3. มีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศ
 4. มีส่วนร่วมวางแผนการประเมินงานหรือโครงการนิเทศ
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรในการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม ดังนี้
1. เข้าร่วมประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อรับทราบนโยบายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. เข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนจัดขึ้น
 3. เข้าอบรมหรือสัมมนาเรื่องการนิเทศการศึกษาตามที่หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น
 4. ศึกษาเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนจัดหาให้ศึกษา
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม ดังนี้
1. ร่วมจัดหางบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ
 2. ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกใช้เครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ
 3. ร่วมพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ
 4. ร่วมพัฒนาเครื่องมือสำหรับการดำเนินงานการนิเทศ
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มี
- มีส่วนร่วม ดังนี้
1. ร่วมกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 2. ร่วมจัดทำตารางการนิเทศภายในโรงเรียน
 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

9. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
- 1. ร่วมกำหนดเกณฑ์พิจารณาการเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 2. ร่วมพิจารณาเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)

10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
- 1. ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนครูและบุคลากรใน โรงเรียน
 - 2. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรใน โรงเรียน
 - 3. เป็นผู้หาแหล่งความรู้มาเสนอให้แก่คณะครู
 - 4. ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 5. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 6. ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายใน
โรงเรียน
 - 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. ในการดำเนินงานตามหน้าที่ ท่านได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานหรือไม่
อย่างไร

- ไม่ได้รับการสนับสนุน
- ได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆ ดังนี้
- 1. งบประมาณ
 - 2. เครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน
 - 4. ขวัญและกำลังใจ
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
- 1. ร่วมปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2. ช่วยรวบรวมปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไป
 - 3. ร่วมตรวจสอบและทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4. ร่วมกำหนดช่วงเวลาในการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 5. ร่วมสรุปการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

13. ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

- ไม่มี
- มีส่วนร่วม ดังนี้
- 1. ร่วมกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2. ร่วมพิจารณาบุคลากรผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 3. เป็นผู้ประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 4. เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการประเมินผลแก่บุคลากรในโรงเรียน
 - 5. ร่วมพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินผล
 - 6. ร่วมกำหนดระยะเวลาการสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 7. ร่วมกำหนดรูปแบบการนำเสนอผลประเมินการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

14. ท่านมีส่วนร่วมกับการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มีส่วนร่วมดังนี้
- 1. ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการประเมินผล
 - 2. เป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการดำเนินงานโดยตรง
 - 3. เป็นผู้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน
 - 4. เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือสรุปรายงาน
 - 5. เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดทำเครื่องมือประเมินผล
 - 6. เป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือประเมินผลต่อคณะกรรมการประเมินผล
 - 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

15. ท่านได้นำผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้หรือไม่

- ไม่ได้นำไปใช้
- นำไปใช้ ดังนี้
- 1. แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา
 - 2. นำไปปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมด
 - 3. นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยตรง
 - 4. นำไปแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน
 - 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

16. ท่านมีส่วนร่วมในการรายงานผลการประเมินการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม โดยมีหน้าที่ดังนี้
 - 1. เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้รายงานผลการประเมินสรุปผลรวม
 - 2. เป็นผู้รายงานผลการประเมินเฉพาะงาน/โครงการที่รับผิดชอบ
 - 3. เป็นผู้รับทราบผลของการรายงาน
 - 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (แต่ละข้ออาจตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ก. ปัญหาการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ท่านมีปัญหากับการทราบนโยบายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
 2. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียน
 3. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านมีปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการหรือไม่

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. มีเวลาในการปฏิบัติงานน้อยมาก
 2. วิธีการไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน
 3. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน
 5. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากคณะครู
 6. ขาดงบประมาณสนับสนุน
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผน
 2. ขาดการประชุมเพื่อวางแผน
 3. ผู้บริหารตัดสินใจและพิจารณาวางแผนโดยลำพัง
 4. ขาดการติดตาม ควบคุม กำกับในแต่ละขั้นตอน
 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ขาดความร่วมมือจากบุคลากร
 2. บุคลากรไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่เพียงพอ
 3. บุคลากรไม่เข้าใจแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน
 4. ผู้นิเทศไม่ได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากรในโรงเรียน
 5. ขาดแหล่งวิทยากรสำหรับการศึกษาหาความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษา
 6. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการเตรียมบุคลากร
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
 2. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง
 3. บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเครื่องมือ
 4. บุคลากรไม่มีเวลาจัดเตรียมเครื่องมือ
 5. เครื่องมือที่มีอยู่ไม่มีความทันสมัย
 6. เครื่องมือที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
 7. ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน
 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
 2. ไม่มีการวางแผนอย่างต่อเนื่อง
 3. บุคลากรมีภาระงานมากจึงไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาการนิเทศที่เหมาะสมได้
 4. ไม่นำสารสนเทศจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการมา
กำหนดช่วงเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน
 5. การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินและสรุปผลการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
 2. ไม่มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจากผู้บริหาร
 3. ขาดเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการประเมินผล
 4. ขาดเครื่องมือในการประเมินผล
 5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ
 6. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการประเมินผล
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ข. ปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

8. ท่านมีปัญหากับการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ
2. คณะครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ
3. คณะครูไม่ให้ความสำคัญในการกำหนดเทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ
4. มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลา
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
9. ท่านมีปัญหากับการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
2. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
3. ขาดการประชุมปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่อง
4. คณะครูในโรงเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่
5. ไม่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
10. ท่านมีปัญหากับวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
2. ขาดการกำหนดเกณฑ์และวิธีการกำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน
3. บุคลากรไม่สามารถติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ตามกำหนด
4. บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้กำกับติดตามการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ค. ปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

11. โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา ได้แก่
1. ผู้บริหารไม่ได้แจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
 2. ผู้บริหารและคณะดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนไม่สามารถติดตามการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องและตามที่กำหนด
 3. ผู้ประเมินขาดความรู้และทักษะในการประเมิน
 4. ผู้ประเมินไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
 5. ผู้รับหน้าที่รายงานผลไม่ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน
 6. ขาดความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 7. วิธีการประเมินผลไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องการ
 8. ไม่มีการกำหนดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่แน่นอน
 9. ไม่มีวิธีการรายงานผลที่เหมาะสม
 10. ไม่มีวิธีการนำเสนอผลการประเมินที่เหมาะสม
 11. อื่นๆ (โปรดระบุ)

**** ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ****

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกำพล วิลาลัย เกิดวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2516 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน เมื่อปีการศึกษา 2538 เข้ารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. 2541 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิตศการศึกษาและพัฒนา หลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง ครู ค.ศ.1 โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย